Пӗр М-рӗ 10 пус 19-мӗш çул тухать

Пӗтӗм тӗнчери пролетарисем, пӗрлешӗр!

1937 октябӗр 28 кӗçнерникун 248 (4760)-мӗш №

Чăваш Коммунӗ

ПСК(б)П Чăваш Обкомӗпе Тӗпӗçтăвкомӗн хаçачӗ

Редакципе кантур адресӗ: Город Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом Печати

ТЕЛЕФОНСЕМ: Редакторăн 0—67, Ред. заместительӗн 0—88, Редакци секретарӗн 4—40, Дежурнăйăн 6—28

Совет хресченӗсем

Совет хресченӗсем мӗн пур ӗçсынниçемпе пӗрле ССР Çойузӗн Аслă Советне çуйлама хатӗрленеççӗ. Вӗсем государствăн власӗн аслă органне çуйлас ӗçе рабочи класпа пӗр тан правăпа хутшăнаççӗ.

Колхоз хресченӗсем халӗ ырăн мӗн пулассине пӗлмен чухăнсем мар, вăйлăр вăтамсем те мар. Вӗсем тулли пурнăçпа пурнаççӗ ырăнăн пурнăç çине шанчăклăн тăкаççӗ. Пайăнки пурнăç савăнăçлă пулăпăн, ырăнăн тата савăнăçлăрах пулассине пӗлсе тăраççӗ. Коммунисен партийӗ, совет правительстви, хăйăсен çулпуçӗ Сталин йышăннă хресченсемшӗн пӗтӗм вăйăран тăрăшнине совет хресченӗсем пӗр çынтерăк тенӗпе çӗнтерӳ патне илсе пырăт.

Социализăмăн государствăн 400 мӗйӳн гектар çӗрне колхозсен çумне ӗмĕрлĕхе тӳленсĕр усă курма çирĕп ӗтсе панĕ. Патша Росийĕн чĕмĕн пур хресчен хуçалăхĕсем аллинче 214,7 мĕлйун гектр çĕр пулнă. Çав хуçăрах помещиксем, кăçал тата мăнастырсем 150 мĕлйун ытла гектар тытса тăнă. Совет власĕ помещиксен класне пĕтерсе, помещиксен çĕрĕсене, савăн пекех тата кăçал мăнастырсен çĕрĕсене хресченсен аллине илсе панĕ. Октябрь революцийĕнчен вăхăтра хресчен хуçалăхĕсен аллинче пулнă 214,7 мĕлйун гектар çĕрсен хисепĕнчен 80 мĕлйун ытла гектар кулаксем тытса тăнă. Коллективлăхсăн никĕсĕ çинче кулаксен класне пĕтернĕ. Кулаксен аллинче пулнă çĕрсемпе халĕ колхоза пĕрлешнĕ хресченсем усă кураççĕ.

Кăçал Совет Çойузĕнче социализăмăл уйăхсенче 6,8 миллиард пăт тĕштырă, туса илнĕ. Ку ĕнтĕ революцийччен Российăра чи лайăх çулсенче пулнă тырпулран 2 миллиард пăт ытларах тырă туса илнине пĕлтерет. Калас пулать, Чăваш республикинче кăçал 1913 çулхинчен икĕ хут çурă ытларах тырă туса илнĕ.

Сталин йулташ калать:

„Кивĕ йĕрке чухне хресченсем пĕчченшĕн ĕçленĕ, асаттесен ĕлĕкхи майĕсемпе, кивĕ ĕç хатĕрĕсемпе ĕçленĕ, помещиксемпе капиталиссемшĕн, кулаксемпе çыхăнтăсемшĕн ĕçленĕ, пысăлă-тутăлă пурăнса ĕçленĕ, ытти çынсене пуйтăрнă. Çĕнĕ, колхоз йĕркипе чухне хресченсем пĕрле, ертĕлленисе ĕçлеççĕ, çĕнĕ ĕç хатĕрĕсемпе—трактăрсемпе, йăлăхçулăх машинăсемпе усă курса ĕçлеççĕ, хăйсем-шĕн, хăйсен колхозĕсемшĕн ĕçлеççĕ, капиталиссемпе помещиксемсĕр, кулаксемпе спекулянтсемсĕр пурнаççĕ, хăйсен пурнăçне пурлăх тĕлĕшпе те, куçтурă тĕлĕшпе те кунран кунах авăнларга пыма ĕçлеççĕ".

Колхозра хресченсем пĕрле ĕçлеççĕ, авăлхи ĕç хатĕрĕсемпе мар, çĕнĕ ĕç хатĕрĕсемпе, машинăсемпе ĕçлеççĕ. Нумайăх та пулмасть-ха, пĕр 8—9 çул каялах кăна, 1928 çулта Чăваш республикинче 118,5 пин сухапус пулнă, трактор çинчен пĕлмен те. Халĕ ĕнтĕ сухапус çук, пуçпех пĕтернĕ ăна. Социализăмăл уйăхсенче халĕ 1021 трактор, 108 комбайн т. ыт. шултра машинăсем ĕçлеççĕ. Совет Çойузĕнче илсен, социализăмла уйăхсенче 450 пин трактăр, 96,3 пин комбайн тата груз туртăмрали автомашинăсем5б пин ĕçлеç.е.

Йĕпле пысăк улшăну! Йĕпле пысăк çĕнтерӳ! Совет хресченĕсем халĕ ССР Çойузĕн Аслă Советне çуйлама хĕрӳлĕн хатĕрленеççĕ. Çак иртнĕ кунсенче çеç-ха Колцовкăри Сталин ячĕпе тăракан колхозра, Ишкри Сталин ячĕпе тăракан колхозра, Тури Ачакри „Кресть янская газета" колхозра суйлав умĕнчи пухусем пулса иртрĕç. Совет хресченĕсен чи малтанхи сăмахĕ вăл,—Ленин—Сталин партийĕ çинчен, Сталин йулташ çинчен калана сăмах. Ана тăрăлăнса илме йăвăр мар. Ленин—Сталин партийĕ хресченсене чухăнлăхран, кулак пуçмăрĕнчен, тĕттĕмлăхран хăтарнă, çутă та пуйăн пурнăçа кăларчĕ. Ленин—Сталин партийĕ совет хресченĕсене пĕр çынтерӳрен тепĕр çынтерӳ патне илсе пырăт.

Ăсслоатăтăрăл классемпе вĕсен агентĕсене хирĕç пынă хăвар кĕрешӳре хресченсем, рабочи класпа йĕртсе пынине, политикăла аслăлăха нумай вĕренĕç. Вĕсем ĕнтĕ политикă тĕлĕшĕнчен чылай пиçĕхнĕ. Çирĕп пĕтĕçлăхпе вĕсем халĕ çуйлава хатĕрленсе пыраççĕ. Хресченсем хушшинче халĕ пултарулă агитаторсем, аста организаторсем те сахал мар.

Анчах хресченсем ĕнтĕ Сталинла Конституцийĕ, çуйлав саккуне, çуйлав техникине пурте пĕр çын пекĕн пĕлеççĕ, тесе шутлани калăпăрма çук пысăк йăнăш пулнă пулĕччĕ. Агитацине препагандă ĕçĕнче колхозăлă йăла социализăмăлă хула, промышленнăçла центр пысăк пулăшу памала. Пирĕн хуласенче хăйсене вăлăри те, йăла пулăшма та вăй çитет. Çуйлав кампанийĕнче йăла пулăшассине мĕн май килнĕ таран ытларах сарса пымала.

Йăлти çав пысăк ĕçе, паллах, районри парторганизацисем йĕртсе пымала. Йăлта çуйлав кампанине хатĕрленсе организацилес ĕçĕн пĕтĕм йăвăрлăхĕ парти организацисем çинче тăрат. Ку ĕçе партире тăвăн колхозниксемпе тата колхозниццасемпе пĕрле туса пырăпăн çеç парти организацийĕсем хăйсен çинче тăракан ответлă задачăна пурнăçа йăнăçулăн кĕртме пултараççĕ. Çапла вĕрентет парти, çапла вĕрентет Сталин йулташ.

Çакна пĕр самантлăха та манма йурамасть: тăшмăлта етемсем хăйсен сăтăрлă ĕçне вăйлатма хăтланаççĕ. Çакă вăл большевикла сыхлăха темиçе хут ӳстерме хушат. Çуйлава хăтăрленеесси вăл Конституцине çуйлав саккунне вĕренесçине çеç пĕлтермест, вăл тата тăшмансен ирсĕр ĕçне тăтăшах тăрă шыв çине кăларса пыма, тăшмансене хирĕç хăйăррăн кĕрешме кирлине пĕлтерет.

Çуйлав кунĕ инçе мар. Çуйлава хатĕрленес ĕçе хулара та йăлта та, уярăмăнах йăлта тата та вăйлăрах сарса йăвар! Çойуз Советне тата Национальăçсен Советне чи шанчăклă та чи тивĕçлĕ çынсене çуйлар!

ССР Çойузĕн Аслă Советне çуйлас тĕлĕнче ĕçлекен Тĕп Çуйлав комисси секретарĕ—Георгий Максимилианович Маленков (Политикла-сутĕç учреждени работникĕсен профессиллĕ союзĕнчен). (Çойузфото).

Сталин йулташ — Çойуз Советне пĕрремĕш кандидат

Пĕтĕм çĕршывра çуйлавăсен пухăвĕсем пысăк хаваслăхпа пулса иртрĕçĕ. Çуйлавăсенче пухăвĕсем ССР Çойузĕн Аслă Советне кандидатурăсем тăратаççĕ. Рабочисем, служащисем, колхозниксем, Рабочисемпе Хресченсен Хĕрлĕ Çарĕн чăсĕсенчи çуйлавăсем тата общественлă организацисем.

Мĕлйуншер çуйлавăсем Сталин йулташăн сывă соратникĕсене — Молотов, Ворошилов, Каганович, Калинин, Андреев, Чубарь, Микойан, Жданов, Ежов, Хрущов йулташсене кандидата тăратаççĕ.

Çойуз Советне кандидата тăратнисен хисепĕнче: Н. К. Крупская, Совет Çойузĕн маршалĕ В. К. Блюхер, Совет Çойузĕн Геройĕ В. П. Чкалов — Куйбышеври судносем йăсакан заводран; Йутçĕршыв ĕçĕсен Халăх Комиссарĕ М. М. Литвинов тата ССР Çойузĕн Финанс Халăх Комиссарĕ А. П. Гричманов — Старооскольск çуйлав округĕнчен; Совет Çойузĕн Геройĕ И. Н. Копец — „Тесовстрой" заводри рабочисенчен (Новгород) тата Котовицк йăлсоветĕнчи „Красный летчик" ертелри колхозниксенчен; Ногинскри „Электросталь" заводри чи вăтă рабочи, штампă вочнăй цехри смена начальникĕ В. С. Минайев— çав заводри çуйлавçăсенчен; машинист-стахановец П. Ф. Веновски — Ржеви депора ĕçлекенсенчен; стахановка-колхозница М. Х. Шлагель — „Дружба" ертелри колхозниксенчен (Крым); колхозница-орденоноска М. К. Таппо — „Красная береза" ертелри колхозниксенчен (Псков çуйлав округĕ); Калинин хули Совечĕн председателĕ М. И. Петрова —Калинин çуйлав округĕнчи колхозниксенчен; колхозник-орденоносец Г. И Игнатйев — Мари республикинчи йăлхуçалăх коммунисла шкулĕн коллективĕнчен; Куйбышеври карбюратор заводĕнчи инструментальăй цех начальникĕ Ф. А. Коваленко — Масленников йăчĕпе тăракан заводри коллективран (Куйбышев); Хĕрлĕ йăлавлă Балти флочĕн командующийĕ И. С. Исаков — Войков йăчĕпе тăракан заводри рабочисемпе служăшисен ен (Ленинград); чăпăл подводник орденоносец А. Ф. Селезньов—линейăлă кăрăл „Марат", „Севкабель" тата „Марксист" заводсен коллективĕсенчен (Ленинград); ССР Çойузĕн халăх артистки Е. П. Корчагина-Александровскăй — Оперăлă кĕçĕн театр работникĕсенчен.

(ТАСС).

Кунта суйлавçă килет

Çутă та аслă зал тасан çуталса тăрат. Вăл уйăн чухнехи пекех савăнăçлă. Степăсене лохăпçем, совет халăхне чи сывăх, чи хаклă çынсен—çĕршыв власĕн-çулти органĕсене суйлама халăхсем тăратнă пĕрремĕш кандидатсен—Сталин, Молотов, Ворошилов, Каганович, Калинин... йăлтăкшен сăнĕсĕм илемлетеççĕ. Степăн çылтăн йĕнче—суйлав округĕн пысăк карти.

Степăсем тăрăх—пукансен ĕреччĕсем. Икĕ пĕчĕкрех сĕтел çинче — чеченкем. Çĕнĕ хăçат-журналсем...

Ку — Мăнкăш Краснопресненски суйлав округĕнчи 46-мĕш суйлав участкин кĕтĕс лармалли залĕ.

Суйлав комиссийĕ члейĕсем, консультанти сĕтелĕн дежурнăй-работникĕсем суйлавăна кĕтес ларăпăр пăхăтăр—сасăлас пĕрке çинчен тата тепĕр хут астутарасçĕ.

Кунтах, кĕтес лармалли зална йăлтăпăр комиссин пулĕмĕпе паракан участкăри суйлав комиссийĕ председательĕ пур пăтйитсене те тата нама пултарать.

Суйлав пулĕмĕпе йăнăшпар тăракан уйăрăм, лайăх пулĕмре ачасен кĕтесĕ организацилеçĕ.

Кунта ачасем, аппăш-амăшсем суйлавра пулнă вăхăтра опытлă руководительне пĕрле вăхăта лайăх иртерĕçĕ.

Суйлав комисси секретарĕ пынă сăмна суйлавçăсен списокне тĕрлеçесе тухса икĕ конверт парать. Пĕр конвертĕнче —Çойуз Советĕн депутатне суйламали суйлав бюллетенĕ, тепринче—Национальăçсен Советĕн депутатне суйламали пулать.

Хун хыççăн суйлавçă тепĕр зала кайăт. Кунта пăпах. Уралĕнче — ковеpсем, дорожкăсем. Стена тăрăх запаснăйна карса тунă уйрăм пĕчĕк пулĕмсем. 46-мĕш суйлав участкин суртĕнче пĕтĕмпе 11 пулĕм пулать. Вĕсем пурте пĕчĕккĕ, кашничех сăрмали пĕр пĕчĕк сĕтел, пукан, пур. Сĕтел çинче—чернильница, ручка, урес-папăе пур.

Сăмла хатĕрленет суйлава столицăн пĕр суйлав участки.

(ТАСС).

ССР Çойузĕн Аслă Советне суйлама хатĕрленни

◆ Челябинск облăçĕнчи колхозниксен участкăри суйлав комиссине чи лайăх, тĕрлеленĕ çынсене уйăрасçĕ. Кандидатсен шутĕнче — комбайнер-орденоносец Пудин йулташ. Ăна стахановкă Акулинова колхозница-тата ытти.

◆ Свердлов облăçĕнчи Николо-Павловск йăлсоветĕ сумĕнче организацленнине суйлав саккуне вĕренмели кружокран 32 колхозник-актирне вĕренсе тухнă. Вĕсем халь колхозникемпе калаçусем туса иртереççĕ. Вĕсем çăмăлтăк вĕсене кружокенне йăвăтаççĕ. Вĕсем тăрăшса ĕçленине Николо-Павловск йăлсоветĕнче халĕ 50 кружок ĕçлет. Йăлсоветри çынсем пурте ССР Çойузĕн Аслă Советне суйламали Положенине вĕренеççĕ.

◆ Удмурт АССР республикинчи Ижевск тӳмме тăвакан фабрикĕн пошивочнăй цехри пĕтĕм хутла пĕлмен рабочисем ССР Çойузĕн Аслă Советне суйлама хатĕрленнĕ майпа хутла вĕренеççĕ.

◆ Ленинград облăçĕн Ораниенбаум районĕнчи Дерябков йăлсоветĕнчи колхоз клубĕ сумĕнче суйлавçă-амăш вăлăри ача пулăмĕ организацилеççĕ. Кунта суйлавçă-амăш суйлав вăхăтĕнче хăйĕн ачине хăварма пултарать.

◆ Курск облăçĕн Старо-Оскăл районĕнчи Пушкар кĕçĕн вăтам шкулĕнче VII-мĕш классра вĕренекенсем ССР Çойузĕн Аслă Советне суйлас кун тĕлне хăйсен ашшĕсемне амăшĕсене хутла вĕрентне пуçлă.

◆ Куйбышев облăçĕнчи Ульяновск, Сызрань, Кузнецк, Мелекес тата ытти районсене кайăкан агитатăрсем вунăкунлă курсран вĕренсе тухнă.

◆ Хĕвелапăç-Сĕнĕрти Мошков йăлĕнчи йăлкоммуне стена хăçат редакторĕсем йăтарласа пухăннă канашлура пичетĕн ССР Çойузĕн Аслă Советне суйласине сăхăнса тăракан задачăсем çинчен сӳтсе-явăнă.

(ТАСС).

Учонăйсем колхозсенче докладсем тăваççĕ

ПСК(б)П Мускав комитечĕ пуçарнине, Мускав облăçĕнчи колхозсене Октябрьти социализăмла революцин 20 çул тулăпăрăн тĕлне Совет çĕршывĕнче наукă çитĕнĕвĕсем çинчен докладсем тума столицăри учонăйсем, ăслăлăхпа тĕнче енчи институтăсем тата аслă шкулсен работникĕсем кайаççĕ.

Октябрь уйăхĕнче облăçри районсенче тата колхозсенче профессăрсемпе ăслăлăх работникĕсем 200 çын ытла пулнă. Мускаври социализăмла йăлхуçалăхне механизацилекен тата электрификацилекен институтри профессăрсем —Крым, Ширинк ҫата ытти сем те докладсем туса панă.

Çак кунсенчех колхозсене докладсем тума учонăйсен çĕнĕ ушкăнесем кайаççĕ. Профессăр Богоľубски (ССР Çойузĕн наукăсен академийĕ) „Совет биохимийĕ çинчен çул хушшинче туни сӳтĕнӳсем çинчен" доклад туса парать. Обласре ӳсен-тăрăнсен çĕнĕ сортăсене акса, тăвас ĕçри сӳтĕнӳсем çинчен профессăр Кренке доклад тăвать. Çамрăк учонăйсем — Мускавра пулса ирттĕн пĕтĕм тĕнчери XVII-ш геологи конкресĕн делегачĕсем. — Герасимовски тата Мирлин комсомолецсем (геологи институчĕ) пирĕн тăван çĕршывăрн сăрт-тӳ пуйăнлăхĕсем çинчен тата вăл пуйăнлăхсен халăх ҫуçалăхĕнчи пахалăхĕсем çинчен докладсем туса параççĕ.

Колхозниксем совет наукин представителĕсене хĕпĕртесе йышăнаççĕ, вĕсен докладĕсене пысăк интереспа итлеççĕ.

(ТАСС).

Колхозлă йăлти çĕнĕ профессисем

Совет власĕ колхозсене малта тăракан вăйăл техникă пачĕ. Çĕршывăрн пĕтĕм колхозсен акмали çĕр лаптăкĕн 91,5 процентне кăçалхи августăн 1-мĕшне машинăпа трактăр станцисем ĕçлесе панă. Вăл станцисенче 350-шĕ ытла трактăр, вĕсен хăвачĕ 6 мĕлйун ытла лаша вăйĕ чухлĕ. Кăçал колхозсене тырпул пухса кĕрес ĕçре çĕр çин комбайн йăхăн ĕçленĕ. Колхозсенче автомобиль паркĕ 56 пин грузовик таран ӳснĕ.

Социализемла йăлхуçалăхĕ техникăна авăрланни ӳснĕ майĕпе колхозăлă йăлта çĕнĕ профессисем пулчĕç.

Кăçалхи августăн 1-мĕшне колхозсенче тăхăрĕçĕр пин йăхăн трактористе, çĕрсĕрĕм пин патне комбайнер, сăтмăлăтăкă пин колхоз шоферĕ, сăтмăлăкĕ пин машинисе, сивĕ пин те пиçĕçĕр ытла машинăпа трактăр станцисенчи техникăпа персонал, икĕ пин те уттĕр пĕтĕн тылăпăн пысăк машăн çинче ĕçлекен йăта шутланаç.

Колхозлă йăлта çĕнĕ квалификацилă кадреçем ӳссеç.

(ТАСС).

ИСПАНИРИ ФРОНТСЕНЧЕ

Испанин оборонă министерстви пĕлтерĕ тăрăх, октябрĕн 25-мĕшĕнче республикă çарĕсем Куеста де ла Рейна районĕнче (центрти фронт) ăнăçла операци туса иртернĕ. Кунта вĕсем 400 метра йăхăн малала кайнă. Çав операцине тунă вăхăтра республикăнсем пăлхавçăсенчен вăрçă хатĕрĕсем, чылай турттса илнĕ. Республиканăсен разведкăна тухнă кавалери отрăчĕ пăлхавçăсен Борокс патĕнчи (Арагонăсен сурçĕр-хĕвеланăçне) позицийĕсем патне çитнĕ. Республиканăсен кавăлери отрăнăç-не пăлхавçăсем пăшалсенчен пенĕ, вара отрăад ним сийĕн курмасăрах кайăла тавăрăннă. Çак районра республиканăсем пăлхавçăсен окопĕсем патне разведкăна кайса, пулемет тата вунă ним ытла патрон тӳртса илнĕ. (ТАСС),

Барселонă çине тапăнни ăнăçсăр пулнă

ПАРИЖ, 25-Х (ТАСС). Испанин оборонă министерстви пĕлтернĕ тăрăх, итальянăсен 10 самолочĕ, Пальмă ĕç Майоркăри (итальянăсем тытса илнĕ Майоркă утравĕнче) авиобазăран вĕсене тухса, Барселонă çине тапăнма хăтланнă. Барселонăна вĕсене пынă чухне фашиссен самолочĕсем чылай йăлтăсем çине бомбăсем пăрахнă. Вăл йăлсене чылай çынсене çĕлĕнĕ тата аманнă. Пиратла самолочĕсем çине хирĕç республиканăсен темиçе истребителĕ вĕçсе тухнă. Самолочĕсем сывлăшра çапăçнă вăхăтра фашиссен вунçĕ моторлă самолочĕсене иккĕшне перес ӳкернĕ. Фашиссен пĕр самолочĕ тинĕсе ӳкнĕ, тепри—Барселонă сывăхне ӳксе çĕмĕрĕлнĕ. Çĕмĕрĕлнĕ самолочĕсем çинче пулнă ҫынсенчен пилĕкĕшĕ те вилнĕ. Вĕсем пурте итальянăсем пулнă.

Иккĕмĕш № шарикоподшипник завочĕ Андрей Андрейевич Андрейев кандидатурине тăратаç

(2.200 çынлă пуху йышăннă резолюцире)

Мускав хулинчи Левини Çойузĕн Округĕ тăрăх 2-мĕш № шарикоподшипник заводри рабочисенчен, служăщăсенчен, инженерсемпе-техниксенчен, коммунисемпе комсомолецсенчен ССР Çойуз Аслă Советĕн Çойуз Советĕн депутатне çуйлама кандидат тăратас ыйтува сӳтсе-явăнса, пĕрлехи пуху çапла йышăннă:

1. Ленин Çуйлав Округĕ тăрăх 2-мĕш № шарикоподшипник заводри рабочисенчен, служăщисенчен, инженерсемпе техниксенчи, комунисемпе комсомолецсенчен ССР Çойуз Аслă Советĕн Çойуз Советĕн депутатне çуйлама çирĕп боҫшевикăн, рабочи клас диктатурипе кĕрешсе çĕнтерӳсем органнзацилекенĕн тата Сталин йулташăн чи лайăх соратникĕн—Андрей Андрейевич Андрейев йулташ н кандидатурине тăратас.

2. Пĕрлехи пуху Андрей Андрейевич Андрейев йулташран Çойуз Советĕн депутатне çуйлăнма Левини Çуйлав Округĕнче баллотировкăна тăма килĕшӳ пама ыйтать.

Гознак коллективĕ ССР Çойузĕн Аслă Советне депутата çуйлама Чубарь йулташ кандидатурине тăратаç

Октябрĕн 23-мĕшĕнче гознак фабрикĕнче, Çойуз Советне депутата çуйлама-лă кандидатурăсене сӳтсе-явăс май, фабрикă коллективĕн нумай пынăпăр пухăвĕ пуçса ĕртнĕ.

Малтанах çак фабрикăра вăтăр çăхăр çул ĕçленĕ-мастăр печатник Шĕрбаков йулташ тухса калать. Вăл Ленин Çуйлав-Округĕнчен Çойуз Советне депутата çуйлама ССР Çойузĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕн председательĕ заместительĕн тата Финанс Халăх Комиссарĕн—Влас Яковлевич Чубарь йулташăн кандидатурине пама сĕнет. Шĕрбаков йулташ сĕнĕне пуху тăвăллăн ала çупса салхуллат.

Тухса калаçă „йулташсем — Дрыгина, Семенов, Иванов, Негоева тата ыттисем те—Чубарь йулташ кандидатурине хĕрӳлĕн хăналаççĕ.

Пуху пĕр сасăпах постановлени йышăнат. вăл постановление пуху Ленин Çуйлав Округĕнчен Çойуз Советне депутата çуйлама Чубарь йулташ кандидатурине тăратма йышăнат.

Нумай пынă коллектив хăй йышăннă постановленине Чубарь йулташран Ленин Çуйлав Округĕнчен Çойуз Советне депутата çуйлăнма баллотировкăна тăма килĕшӳ пама ыйтат.

Суйлав умĕнхи пухусем—Совет халăхĕсем партипе правительствă тавра çирĕп пĕтĕссе тăнине кăтартса паракан демонстраци

Кольцовкăри Сталин йăчĕпе тăракан колхозра

Колхозниксем пайан чапăпăхуу пулăсшине лĕпĕш-тихăшанхинчен те хастаррăн ĕлкĕреç. Пăл сине кăç сĕмĕ ĕккеи, Кольцовкă йалĕи мĕн пур йĕнче пайăн ламăпăкисем çутăлчĕç. Кĕрхи тĕкĕм тĕнче çутă туçăм сарăлчĕ. Колхозниксем, колхозницăсем хăйсен уйăври тумĕсене тăхăнса, клубала уя туçларĕç.

Сакăр сехет тĕлпеле капăр илемлетнĕ клуб тулса çитрĕ. Сĕкленӳлĕн йăнăрассĕ йăрăсем, йалти çăмăл тăкмасем пĕтĕм çĕршыв йупăкаи анлă йăрăсемпе пĕрлешеççĕ.

Пайан—суйлав умĕнхи пуху. Пухуна пĕтĕмне 475 çын килнĕ. Пайăн колхозницăсем Горький суйлав округĕ тăрăх Национальăссен Советĕн депутата суйламалли кандидата палăртмала.

Пухуна Сталин йăчĕпе хисеплеиекеи колхоз председателĕпе орденоносеи Коротков ӳлташ ҫурĕ.

Пухура хĕрӳ те хавалă сăмахсемпе Черошин Иефим, Жарков Иван, Гусев Петр колхозниксем тухрĕç.

Колхоз председателĕ орденоносеи Коротков ӳлташ Национальăссен Советне депутата суйламали кандидата пĕтĕм халăхсен сулпуçне Сталин йăтнăна палăртма сĕнсен, пухури мĕн пур халăх ура çине тăрса, тăвăллăн алă суписа ҫурра! кашкăрчĕ,

Кольцовкăри Сталин ӳлташ йăчĕпе хисеплеиекеи колхоз членĕсеи суйлав умĕнхи пухурĕ Национальăссеи Советне депутата суйламали кандидата пĕтĕм тĕнчери çĕхалăхĕсеи алă суписе ҫурра! кашкăрчĕ,

Кольцовкăри Сталин ӳлташ йăчĕпе хисеплеиекеи колхоз членĕсеи суйлав умĕнхи пухурĕ Национальăссеи Советне депутата суйламали кандидата пĕтĕм халăхăпа ҫулпуçне Сталин йăтнăна палăртса, кĕçĕ резолюци йышăнчĕ.

Коротков ӳлташ сăмахĕ

Колхозник ӳлташсем!
Колхозницă ӳлташсем!

Кăçалхи декабрĕпе 12-мĕш кунĕнче епĕр çĕнĕ Конституци тăрăх ССР Союзĕн Аслă Советне суйлатпăр. Пайан епĕр кунта Национальăссеи Советне Горький округĕ тăрăх суйламăшăи депутăн кандидатне палăртма пухăнăç.

Пирĕн чăн-чăн демократлă суйлавсемне капиталисмăн патнăлăхсенчи мăшăкăлла суйлавсем хушшинче пиллĕне пĕрлех те çук. Епĕр хамăр йăрăтнă хамăр чĕререн шанăç сыпсене пĕтĕм халăхăна суйлатпăр.

Суйлав кунĕсем аслă Октябрĕ революцин 20-мĕш ҫулăн кунĕсемпе тĕл килеççĕ. Пайан пирĕн пĕтĕм ҫиттĕ кунсулсене тĕлĕнĕ таçăсеи пăхмала.

Ĕлĕи пирĕн Кольцовкă йалĕнчи мĕн пур хуçалăхсеичен 50 процентĕ ĕнеçĕр пурăнăç. Хăшиперисем ӳмĕрне те сĕт курса сиймĕмеи. Нумайăн хресчеисем выçăлă-тутăлă пурăнăç. Колхоза кĕричеи те-ха 50 хуçалăхăи ĕнĕ пулман, 50 хуçалăх лашаçăр пулнă.

А халĕ? Халь ĕнтĕ пирĕи колхозра выçă паракан çук. Кашни колхозник ĕне усрать.

Пĕр акă йĕркерен Филаппина Васса-на. Мĕи пулнă унăи? Мĕскĕи пурнăçĕи ҫиçлăха пиллĕи те пулмаи. Мĕиле кун иртерес тесе-ахалтаи—унăи йурри пулнă. Колхоз Филаппина Вассăна ӳмĕрхи пушшăрах кăларĕ. Колхозра ĕçлесе Филаппина лайăх кил-сурт çавăрчĕ, чаплă пӳрт лартрĕ. Унăи пурнăçĕ ӳлăи та сайăпăçăл. Вăл кăçал 600 пăт ытла тĕмăпа илет.

Наумов Федор—ӳмĕр кĕтĕ кĕтĕç ҫынăпа сыр. Вăл ĕлĕхи самаиара машăка айĕнчеи тухăпман, тăраилалăк тырă туса хӳрман, сĕт мĕи тутăи калаиине пĕлмеи. Наумоваи кăçал 500 пăт тырă пулаҫ.

Сатеев Данил семйи 1000 пăта йăхăи тырă-илет. Ĕлĕк Сатеев пурăнакаи çурăмри хресчеисем ушкăиĕне те савăи чухăлĕ тырă туса илме пуçтарăлманнине. Пĕтĕм урамĕне вĕсем пуçăи-пуçăи 150—200 пăт пуҫса кĕнĕ.

Мĕиле асаилаиă ĕлĕк упăшкасăр арăмсем? Халĕ колхоз семйиичеи тăлăх арăмсем те ҫиттисем пекех лайăх пурăнаççĕ. Акă Мишина кăçал 350 пăт тырă илет. Унăи ĕне пур, çурткĕр лайăх. Ĕçлет, канаҫ, савăиать.

Тупса парăр—мĕиле капиталисмăи çĕршывра ĕçхĕрăмĕ çăпăи пек тивлетĕ-ҫи пурăпăçа пурăиать? Америкă питех те пуйăи тесĕр, аччаи унта хĕрăрăма суйлав прависĕр хăварăи.

Пурте пур пирĕи социализмăла çĕршывра. Икĕлемеи çăвăттăи ҫӳлет хуçалăх, çăралăх культурă. Пирĕи Кольцовкă йалĕнче ĕлĕкхи вăхăтра шкулта мĕи пурĕ те 22 çын кăна вĕреиеĕ, халь 300 çын ытла вĕреиет.

Аçта пăхатăи, пур çĕрте те пурăнăç çăлкуçĕ пек тапса тăрать. Çак культурăлă та хавалă пуйăи-пурăнăç пире пĕтĕм тĕнчери çĕхалăхĕсеи çулпуçĕ Сталин йăтиаи туса пачĕ. Тăвăи атте аслă Сталин пĕрĕте пăиине, пĕтĕм çĕршывăи халăх, пĕтĕмĕи çывăх-тăвăи пире Сталин йăтатăи!

Сывă пултăр Сталин йăташ! (Залăри пĕтĕм халăх тăвăлăи алă суписа, „ура“ кашкăриа ура çине тăрать).

Ватă колхозник Йефим Йерошин ӳлташ сăмахĕ

Мĕи калаиала ĕлĕкхи çинчеи? Епĕр тухăнсем йăл пухăвĕсеичеи алăк патĕиче малала иртĕмеи. Ялти влас Руков кулаксеи алăииче пулиă. Пире вĕсем тантăшă.

Выçлăх пирĕи киле йăлаихи хăиа пулса пурăииа. Семйери 12 çынна епĕр сăлсеиеи çур кĕле ситиччеи тытăиаклаеа тăмаиăх сăкăр тупă. Çур хĕл иртсеи таçтах Руковсем патне кивçене кайиă.

Епĕ салтакра та пулиă. Мĕиĕпи маиăи ӳйăсем çук? Мĕиĕпи тесеи вĕсене салтакра чух пуçлăх тавраиĕсем çапса йĕркеçе иртĕрĕç. Пире салтакçисем, выçăхсем, тесе çеç чĕиĕç.

Епĕ çав тискер самаиа ӳссе çуралиишĕи, ун вырăине çĕнĕ çутă самаиа ӳссе ситĕиниишĕи пĕтĕм чĕререи савăиатăп. Халĕ ĕи пуйăи пурăиатăп. Маиăи ниĕ çĕнĕ çурт, карта тулли вылях-чĕрлĕх, кĕлет тулли тырпулă. Кăçал епĕ ĕçкипе 900 пăт таран тĕттăрă илетĕп. Вăл тырăиа ĕи хамăр урамри пĕтĕм халăха тăрантăраса пурăима пулăтаратăп.

Пурăиăçа ииҳăш йеичеи те ҫӳикеламеи çук. Епĕ кашни утăмрах пире Сталин пăхса пынине туйатăп. Çавăиа епĕ Сталин йăташа Аслă Совета суйлама палăртнине пĕтĕм чĕререи ырлатăп.

Кольцовкăри Сталин йăчĕпе хисеплеиекеи колхоз членĕсеи суйлав умĕнхи пухувĕ йышăннă резолюци

Епĕр, пĕтĕм тĕнчери ĕçсыиисеи аслă çулпуçĕи Сталин йăтаташăи йăчĕпе хисеплеиеçе тăракаи колхоз членĕсеи РСФСР-таи Горький суйлав округĕ тăрăх Национальăссеи Советне депутата суйламали кандидата палăртаçси çиичеи сутсе-яваи хыççăи йышăнтăмăр:

1. РСФСР Республикиичеи Горький округĕ тăрăх Национальăссеи Советне депутата суйламали кандидата пĕтĕм халăхсен аслă çулпуçне, пĕтĕм тĕнчери чи демократлăе Конституци туса пана Иосиф Виссарионович Сталин йăтатана палăртас.

2. Сталин йăчĕпе хисеплеиекеи колхоз членĕсеи пухувĕ Сталин йăташтран, вăл унăи кандидатурине Национальăссеи Советне суйламали Горький суйлав округĕ тăрăх палăртнине килĕшшине пĕлтерме шутлать.

Сĕмĕрле комбинатĕнчи суйлав умĕнхи пухура туҫса калаиă сăмахсем

Игорăв ӳлташ сăмахĕ

Комбинатри столярнăй цех начальникĕ

Епĕ Национальăссеи Советне депутата суйлама Сталин йăташ кандидатурине сĕнетĕп.

Ленинпа Сталин йĕртсе пынине епĕр Октябрĕ революциие ӳмĕрхи пусмăр сăнчăрне аркатрăмăр. Ленинпа Сталин йĕртсе пынине граждан вăрçинчен сĕнтерӳлĕи тухрăмăр. Сталин йĕртсе пынине эпир çитĕнӳсем тунă.

Назаров ӳлташ сăмахĕ

Комбинатри сурт-йĕр пайĕнче ĕçлекен печник.

Пайăнхи куи маиăи çавăиăçăран та çавăиăçлă куи пулса тăрать. Патша самаиаи вăхăтĕнче маи пек çын çăкăи пек клуба, электричества суттиниче халăх умĕнче сăмах тухса калаçси çиичеи шухăшлама та пултарайман.

Епĕ 42 çулта. Çамрăках мар ĕнтĕ. Патша самаиаи йăвăр пусмăрне тӳссе куриă. 12 çула çитсеиех чукунçул станциисеиче кĕтӳ пăхма пулçарăм. Купеи-сĕрĕи ĕçлесе те ырă пурăиç курайман. 1914 çулта вăрçа илсе карĕç. Çапла пулиă ĕлĕкхи пурăиç. Питĕ йӳçĕ пулиă.

1918—19 çулсеиче кĕрхи çăмăлах, хăллахи шартлама сииĕ çинтаиăкра Цаpицын (халĕ Сталиигpад) хулиишĕи çапăçиă чухне пире Сталин йăташ йĕртсе пынине çитĕ. Сталин йăташа йĕртсе пынине епĕр таймансене çапса аркатрăмăр.

Халĕ ĕнтĕ хамăрах куратăпăр: пирĕи ĕçлеме те, вĕреме те, канма та права пур. Епĕр пуйăи та культурăлă пурăиçпа пурăиатпăр.

Маиăи 5 ача. Вĕсем тулăх пурăиçпа ситĕиеççĕ. Иккĕмĕш халĕ Сталиила Конституци тивлеиĕме усă курассĕ, вĕреиме сӳреççĕ.

Сталин йăташ пире телейлĕ пурăиç туса пачĕ. Акă мĕиĕпи епĕ савăиатăп. Акă мĕиĕпи епĕ Сталин йăташ кандидатурине пĕтĕм кăмăлтан хӳрлĕи ырласа, Национальăссеи Советне депутата суйлама кандидата палăртма сĕнетĕп!

Мытикова ӳлташ сăмахĕ

Комбинатри механически цехри стахановкă

Аса илĕр-ха, ӳлташеем, пăтша самаине. Хĕрарăмсем уи чухне тĕпел кукриисеи çиичеи, çавăиăçа ĕçлесеи çиичеи ӳмĕтлеиме те пултарайаман.

Халĕ çăвăш хĕрарăмĕсем пур çĕре те, пур çĕрте те ĕçлеçĕç. Епĕ хамăи пурăиçах ҫитеттĕи. Епĕ хутла пĕлмеи. Халĕ заводра стахановкăсеи хисепĕиче тăратăп.

Çав вăхăтрах вĕреиетĕп. Кăçал 6-мĕш класса вĕреиме кӳрăм. Халь ĕнтĕ епĕ аваиейе те лайăх, культурăлă пăхса ӳстерĕçе пултаратăп.

Кам туса пачĕ пире çак савăиăçлă пурăиçа? Коммуниссеи партийĕ, Сталин йăташ. Çавăиа епĕ Сталин йăташа кандидатурине чĕререи саламлатăп. Епĕ Сталиишăи сасăлатăп.

Коммуниссеи партийĕ тăрăтнă кандидатсемшĕи сасăлатпăр

Хăйăл Сырмари (Йолчĕк р.) „Новăя Волна“ колхоз членĕсем ССР. Союзĕи Аслă Советне суйламали Положеиие вĕреиеççĕ. Ку тĕлĕшпе 3 кружок организацииеçĕ. Кружоксене коммуниссем, учительсем йĕртсе пыраççĕ. Кам мĕиле вĕреннине тата вĕреиĕ ĕçĕ мĕиле пынине „Суйăм“ стена хасăчĕ (редактăрĕ Васильев) урлă сутатса пыраççĕ.

— Суйлав Положеиие кружокра кăна мар, кăнтăрла ĕçре чухне те кăсйеиех чиике сӳретĕп. Пушă вăхăт пулиă чухне 2—3 статьине вуласа илетĕп, — вăл та усăлă. Ĕнĕ ĕнтĕ 55 çула ситрĕм. Хам ĕмĕрте хурăна шурра лайăтах куриă. Стахăтасене мĕиле „суйлаçа“ партиина те халăхи мар, йăлти куштансем, полицейскисем суйлаиă.

Кăçал пушшех тулеллĕ, хавасалă çул. Сталиина Конституци çирĕплетрĕмĕр. Тăрă та âиса пуçтĕ. Ĕçкуиĕ пуçне 22 кĕреике илетĕпр. Манăи хамăи кăна 700 ĕçкуиĕ, 400 пăта йăхăи тырă илетĕп. Кăçал радио кĕртесĕпе-ха. Епĕр карчăика икĕмĕр йăлаиах, коммуниссеи партитăрăпăи кандидатсемшĕи сасăлаçси çиичеи каласа пама тăрăшатпăр.—тет колхозăи завхозĕ Чернов ӳлташ.

Чернов ӳлташ Положеиие калаçи статйишеи лайăх пĕлет. Ватăрах çыиисем хушшиичеи Положеии çиичеи каласа йăлтăртарать. Радио тăрăх паракаи локцисеие итлет.

К. Воробйов.

Вунвиççĕр пĕри

Пысăк та сутă цехра пичетлекеи машиисем икĕ ĕрет тăрса тухнă. Вĕсем Чăваш республикиĕи халăтсемпе иĕиекесене пичетлеççĕ. Çав цехра Национальăссеи Советне суйлас тĕлĕпне ĕçлекеи Чăваш АССР-ĕи суйлав комиссии членĕсеиуеи пĕри—В. С. Титов ĕçлет.

Çамрăклах Васлей Шупашкарти типографи çумĕичи ФЗУ шкулне пырса кĕрет. Çине тăрсах вĕреиет вăл пичет машиисене тытиаламă. Шкул хыççăи—производствă. Çапла пуçланнă печатнай цехри Титов бригадирăи пысăках мар производствă стажĕ.

Титов ӳлташа хăйĕи кӳллениш ĕç патĕиче тĕлпулатăп. Ытти печатниксем пекех, суйлаиса, краскăпа вараланса пĕтнĕ спецовкăпа, хăй машиинĕ тавра сăиаса ҫӳрет.

Вăл йăиккĕ шухăшлă, мăикăмăлă ĕтем мар, паччас урăхла сын. Хăйĕи çиичеи ни кайран, ни сахал калама йăраткаискер. Уиăи çамрăк ĕмĕрĕ иихçаи сиеĕии хаклă та йăратнă машиина сыхăнă. Çав машиинă уиăи иимреи те хаклă. Ĕç патне пулии те уиран уйăласшăи мар вăл, шав шăлкалаç, йăкатаç, шур пир татăкĕпе уиăи пысăк кăстăрчисене тасатаç.

— Âçти çутçанталăка çирĕп пĕр çула çитнĕ çамрăк çын суйлама пултарăç? Уйрăмăиах суйлаиа, ме суйлав комиссии членĕ пулмăç. Çук уи иек çĕршыв тĕичере. Пертен пĕр пирĕи çĕршывра çеç. Маиа чăваш правительстви республикăи суйлав комиссии членне çирĕплетиĕ. Ку аслă хисеие епĕ тивĕçлĕи, йиланса илтĕм. Акă пайан пирĕи машиисем суйлав кампании чи хаклă материалĕсене пичетлеçĕç. Мĕи пур вăйа хӳрса кĕреçлеçĕр, пĕр минута çухатмала мар, суйлавçăсене вăлăи кирлĕ материалсем вăхăтра тухма кираç.

Титовăи ĕлĕкхи пурăиçăпа мухтамала пулмаи. Уиăи ашше-амăшĕсем культурăлă пусмăрне тӳссе иум ӳсаппииă. Халĕ вĕсем те Тутар республикиĕнчи Тоҫ-Тумбарла йăлĕнчи колхозра ĕçлеççĕ, пуйăи та культурăлă пурăиçпа пурăиаççĕ.

— Епĕр хамăрăи Аслă Совета халăх тăшманĕсем йăпăшăка кĕрсерен çирĕп сыхланма тивĕç,—тет Титов.

Мих. Ижейев.

Мĕи пурри пурте пирĕи

Çĕнĕ Шеллтем йалĕ ытти чăваш йалĕсеичеи уйрăм тăман. Ĕлĕкхи вăхăта илсеи, йалта хут пĕлекеиии пĕр сын та пулман. Йал сыиисеичеи 60—70 процентĕи трахомиа чиреиĕ. -Нумайăшĕ кулаксем патĕиче тарсăра пурăииа. Тарсăра пурăиманскер-те кулаксем пусмăрне сахал мар тӳлемеле пулиă. Чухăи хресчеисем хăйсеи сĕрĕсене иркĕ-сĕрех кулаксене сӳрмала акма парса пурăииа. Сĕрĕ иск йалта иĕрле акса пурăииа.

Пирĕи уйра ĕлĕкрех павус аии сиичеи те 50—60 пăтран ытла тĕи тырă тухман. Çак вăйту çине ӳртелĕи уйрăмăи çавăиăиса иăхма тиврĕ, вара 1934 çул тĕлне кашни гектартан 80—90 пăт тырпул илĕкеи пултăмăр. Сталин йăтаташăи сулсеиеих 7—8 мăиăçа пăт тĕттăрă туса илмеле тени лозунгие пурăиăçласе тесе, иртиĕ çула пиииер ăаи торф тата навус уйа кăларса, агротехникăиа пурăиăçаса пырса, кăçал вăтам шутран кашни гектартан 120 пăт, уйрăм участкăсеичеи 250-шер пăт тырпул туса илсе, ĕçкуиĕ пуçиа 7-шер килограм тырăаи, тата уиçаи илеттĕр. Колхозра 900—1000 ĕçкуиĕ тупиеем те пур, 300—400 ĕçкуиĕреи кайа тупиеем сукна пĕрех. 1936 çулта тырă пулиаишĕи хурланса тăмарăмăр, ĕçлесеи-ĕç пулаҫ тесе тарăпăрах та турăмăр.

Йалта культурăлă вăй та куиран куиах ӳссе пырать. Пуçламăш шкулта 90 ача, вăйăм шкулта 40 ача ытла вĕреиеççĕ. Учительре—9 çын ĕçлет, çĕрĕйĕклеиекеи—1, çăрт-ту т инженерĕ—1, совет органĕсеиче ĕçлекеисем те пумай. Трактăрçăсем, комбайнерсем, шоферсем, механиксем 60—70 процентаи 5—7 процент ĕçе йулчĕç. Халăхăи сыиăхĕ ӳссе пыиине кăçал Хĕрлĕ çар ĕçетне 14 ача йурăхăа пуличчеи те курма пулаҫ.

Кăçсеиче, пушă вăхăта усăсăр иртермеетĕпĕр: радио итлетĕпĕр, кино куратăпăр, тĕрлĕреи вечерсем тăватăр кружокеи-че савăиăçлă иртеретĕпĕр. Кăçал ҫеç 400 пăрăиа ĕçлĕ клуб туса иĕтертĕпĕр.

Пирĕи колхозра ĕç дисциплини те авăи, колхозникçем бригадир калаçне кĕмеççерех хĕвелтеи малтаи туха кулленхи ĕç нормине 150—200 процент тултарса пыйăç. Стахановăвăçем пĕтĕм район умĕиче—Алексейева Марийа, Федоронова Ольга, Иофимов Алексей, Прохорова Иолена палла йăпăи йышăиăç. Халь Октябрĕ революци уйăвĕ умĕнхи социализмăпа ăмăртăва аиалăи сарса йарса тырпул çииче çĕрте, Канашпа Шупашкар хушшиии чукунçула тунă çĕрте хастаррăи ĕçлеç пырăç. Колхозра пур ĕçе те механизацине ĕçлетĕпĕр. 4 жнейка, 3 сеялка, 1 силосорезкă, 1 молотилкă пур, 12 лаша йăвĕ туртакаи двигателă кунĕи-çĕрĕи ĕçлет, аваи çапаҫ, арман аварать. Икĕ гектар сăт ӳстеретпĕр, ферăйăра 53 пуд ĕне, 30 пуд сысна, 10 така пур, 90 лаша. Çаксем пурте пирĕи.

Çак сиичеисене курсаи ĕçленĕ семĕи ĕçлес килет. Пурăиç йайăхланчĕ, куиран куиах йайăхласа пырать. Çак савăиăçлă пурăиçа туса панăшăи хамăр ӳратпа суйпуçăмăра аслă Сталина, пĕтĕм чĕререи ӳратаса тав-тăватпăр.

Канаш районĕиче. Çĕнĕ Шеллтеми „Хĕрлĕ çăлтăр“ колхоз членĕ—

Радиков Иван.

Çамрăксем стахановецсен ĕретне тăраççĕ

Канашри вагонсем йăсакаи заводри çамрăксем ССР Союзĕи Аслă Советне суйлаиă тĕле, тата Аслă Октябрĕп ӳкĕиĕ тĕлне пысăк çитĕнӳсем тăвассишĕи кĕрешеççĕ. Халĕ стахановецсеи ӳшшĕ ӳссех пырать. Çамрăксем стахановецеи ĕретне тăрса плана ытлашшиех тултарса пыраççĕ.

Горбунов токар плана кашни куиах 250—270 проц. тултарса пырать. Çавшшкалах Свйатов 120—150 проц., Горйачев—слессăр 170—200 проц., Богомолов 120—150 проц. таран тултарса пырассĕ.

Ив. Малов.

Зарубин килйышĕ

Никаиор Васильч, ашшĕ-амăшĕ чухăи пурăннине, çамрăк чух хутла вĕреиеймеи. Ситменнине ишĕичеи тăлăх тăрса йулмала пулиă. Паллах ĕнтĕ, ĕлĕкхи вăхăта чухăи сын ачисене, тăлăх-туратсене вĕреине каймă питĕ йăвăр пулиă. Шкул алăкĕ пуйăи сын ачисеишĕи кăна уçă пулиă. Пухусем пудсаи пуйăисем çеç калаçиа.

Никаиор Васильевич Зарубин хальхине ĕлĕкхи пурăиçа йăлаиах аса илсе калаçĕ. Сталинла Конституци тапхăрĕиче хăйĕи ачисем ĕçлесе, лайăх вĕреисе пынишĕи савăиаç. Вăл хăй çамрăк чухне вĕреимесĕр йулиă пирки сахал мар тăрăхиă. Савăииа хаҫ хăйĕи ачисеие мăтлараç вĕреитме тăрăшаç.

Зарубин килйышĕиче хутла пĕлеииисем çук. Уиăи ачисем хăйсеи аста ĕçĕпе саиăтараççĕ. Аслă ывăлĕ Даииил хут купăсиа выçăма ăста. Филипп йăглă ывăлĕ хуткупăсем тăваç, тата шутпи музыка инструменчĕсене йуçаç.

Вăтăлăх ывăлĕ Михаил çăвал педагогикă институтĕиче вĕреисе тухиă. Халĕ Хăйăмалакассиичи тулимар вăтам шкулта литературăпа вĕреиет. Виктăрпа Васса йăтăлăх ывăлĕсем тулимар вăтам шкулта 7-мĕшше 5-мĕш классеиче вĕреиеççĕ.

Колхозникçем пуйăи та культурăлă пурăиçпа савăиса пурăиаççĕ, хастарлă ĕçлеççĕ, культурăлă каçсĕ.

Гер. Шчербаков.

Мускавра пин ытла суйлав участкисем пулаççĕ. Çав суйлав участкисене пит те тĕлĕи йĕркелеççĕ. Ку ĕçе работни коллективсем хăйсем активлăи ҫутăпаççĕ.

Ӳкерчĕи çинче: Фрунзе суйлав округĕичи 44-мĕш номерлĕ суйлав участкин суйлавçăсем канмали пулăçĕ.

А. Грибовской фото-ӳкерчĕкĕ (Совфото)

Тулли хаваласăхпа ĕçлетĕп

Епĕ аваилхи чурала, хĕсĕк пурăçа кĕиекесем тăрăх çеç пĕлетĕп. Хăш чухне ватă мучисеичеи, киисемĕсеичеи ыйтса пĕлетĕп.

Чăиах та питех те тĕлĕимеле. Çав тери ĕçсăк улшăиу пулса иртрĕ пирĕи çĕршывра ĕлĕкхиие танлаштарсан. Епĕ хамах илетĕп. Кам пулиă пулăттăм епĕ ĕлĕкхи вăхăтра пулсан? Йалтан та тухса курайман пулăттăм. Халĕ мĕиле?

Епĕ йалти шкултан вĕреисе тухсан Çĕмĕрлери фабрик-завод шкулиие килсе кĕтĕм. „Кам пулассăи есĕ, мĕне вĕреиесшĕи?“ тесе ыйтрĕç малтанах. Епĕ хам йăратнине суйласа илсе станочиик пулса-тухрăм. Пур станока та пĕр пек танлаштарма çук. Маиăи, епĕ ĕçлеме тăии, йытăçĕршывран илсе килиеçем епĕ кăна мар, пĕтĕм Совет станокчĕ. Пĕтĕмпе унăи пайĕсем 1000 ытларчĕ.

Пăртак ĕçлесеи мана татах вĕреме йаиеç. Кăçал вара 3,5 уйăх вĕреисе, курс пĕтерсе, киилтем. Хĕлле мана мăстăр турĕç.

Калас пулаҫ, мăстăрăи ĕçе çăмăл мар. Уиăи пĕтĕм производствă йĕркиие пĕлмеле, станок çĕмĕрлесе кайсаи та йăсама пĕлмеле. Çавăиапа та епĕр хамăрăи çменăри работчисене пурçе те техиииимум круженкĕ урлă вĕреитсе каларатпăр.

Маиăи ĕмĕт—татах малала вĕреиесси. Кĕиекесем, хаçатсем тăтăшах вуласа пыратăп. Кайран тен аслă шкула каиăп.

Çапла пурăатăп, ĕçлетĕп епĕ. Çаиăи лек ырă, телейлĕ пурăиканма-тăии, йытăçĕршывран илсе килиеçем епĕ кăна мар, пĕтĕм Совет çĕршывĕ. Сталиила Конституциие аваиах калаиă, пирĕи каиу, вĕреиу, ĕçлев праивисем пур. Çавсемпе усă куратăп та епĕ. Çитĕлĕклĕ ĕçлесе илетĕп. Укçа çиме те, тумланма та, кино-çăсткаçь таврашне курма та ытларшшиех çитет. 7 сехет ĕçлетпĕр те, ытти 17 сехечĕ иреке.

Декабрĕпе 12-мĕшĕ пирĕишĕи чапăп ӳлăи. Епĕр ун чухне Аслă Совета ииҳçаи пулман суйлав йĕркине вăртăи-сасăлатăпăр. Епĕ Аслă Совета суйлаиă чух ун пирваи пĕтĕм халăхсеи суйпуçĕи, йăратнă Сталиишăи кандидатуришĕи сасăлатăп.

Çĕмĕрле комбинатĕнчи столярнăй цехри комсомолец-мастăр Г. Васильев.

Телейлĕ пурнăç

— Епĕ питĕ савăнатăп колхозри телейлĕ пурнăçшăн, чĕререн тавтăватăп пире йĕртсе пыракан çулпуç Сталина,—тесе калать Мăн Чурашри „Прогресс" колхозăн (Йĕтĕрне р.) сысна ферминче ĕçлекен стахановец Романов-Василя.

Кăçалхи çулта вăл колхозăн сысна ферминче виççĕмĕш çул ĕçлет. Вăл пăхакан сыснисем самăр та тăса. Вăл сыснисене мĕнле пăхассине пĕтĕмпе вĕренсе çитнĕ.

Кăçăл Васçа 400 ĕçкунĕ тунă. Çулăхи вăхăтсенче вăл улăхра, уй-хирсенче сыснисем пăхса çÿренĕ. Ытăйи пучахăл ыраш уйĕ, хитренĕн хумăханса ларакан колхоз тули тăла та савăнтарнă. Колхозра кăçал ĕçкунĕ пуçне çур пăт тĕш тырă тивмелле.

— Епĕ те кăçал 200 пăт тĕш тырă илетĕп. Çиме анчах мар, сутлăх та пур. Кăçал ĕнтĕ ман çинче çĕнĕ косÿм, урара çутă клуб йалкăшĕ, алăра кармуль пулĕ,—тет Васçа савăннипе.

Н. Цветков.
П. Маслов.

Çĕнĕ çитĕнÿсемпе кĕтсе илетĕп

Суйлав кампанийĕ пынă вăхăтра çак хăвасла кунсенче епĕ çеç мар, пĕтĕм Совет çĕршывĕнчи ĕçхалăхĕ уйрăмăнах савăнать.

Пирĕн заводри çамрăксем Суйлав кампанийĕ пуçланнине пысăк хаваслахпа кĕтсе илчĕç.

Епĕ телейлĕ çĕршыври, телейлĕ çамрăк, çак хаваслă çĕршывра ĕçлетĕп. Епĕ стахановла ĕçлесе плана 200—280 проц. таран тултаркан пултăм.

Пирĕн заводри çамрăксем Совет Сойузĕнчи пĕтĕм çамрăксемпе пĕрле Аслă Совета суйланă çĕре хаваслăн хутшăнаççĕ. Епĕр сирĕнтен суйлавра, пире çутă телейлĕ пурнăç туса пана асла Ленин—Сталин партивĕпĕн, тăван çĕршывăн геройĕсемшĕн, ĕçре пĕçнĕ, тĕрĕсленнĕ çынсемшĕн сасăлăпăр.

Халĕ пирĕн заводри çамрăксем Аслă Совета суйлама активлăн хатĕрленеççĕ. Суйлав тĕлне стахановла ĕçлесе пысăк çитĕнÿсем тăвасшăн кĕрешетпĕр.

Канашри вагонсем йысакан заводри стахановец-комсомолец—

Горбунов.

Октăбĕр уйавне электричествă çуттипе кĕтсе илессишĕн

Партипе правительствăй ăшшăнпа тăрăх Çавал шывĕ çинче гидроелектростанци тума тытăпăнă. Хăлĕ Çĕрпÿ районĕнчи колхозниксемпе ĕççынниссем гидроелектростанцине Октăбĕр революцин 20 çул тултарнă уйăх тĕлне туса пĕтерессишĕн тăрашăç ĕçлеççĕ.

Строителствăра кашни кунах çуран колхозниксене лашалисем нумайăн ĕçлеççĕ.

Йăнсакасси йăлсоветĕнчи „КИМ" колхозран кулленех 50 çын 15 лашапа пĕр системесĕр ĕçлеççĕ.

Çĕрпÿ хулинчи служăщăсемпе студентсем те гидроелектростанци строительствинче хастăрлăн пулăшса пыраççĕ. Район Октăбĕр революцин 20 çул тултарнă уйăва электричествă çуттипе кĕтсе илессишĕн тăрăшат.

А. Алексейев.

Завод клубĕ

Улатăрти хăма çуракан 8-мĕш № завод çумĕнчи клуб Сталинла Конституцине çĕнĕ суйлав саккунне ăнлантарса парас тĕллĕпе вăйлă ĕçлет. Клуб çумĕнче актив пур. Активсемпе агитатăрсемпе беседăсем пулса ĕçлеççĕ, суйлав Положенине вĕремели кружоксене йĕртсе пыраççĕ. Заводри мĕн пур рабочисем, работницăсем, служăщисем, килхуçи хĕрарăмĕсем кружоксене çÿреççĕ.

Сталинла Конституцине „ССР Сойузĕн Аслă Советне суйламали Положенине" вĕреннĕ чухне клубри художествăлă плакатсемпе тата диаграммăсемпе усă курасçĕ. Кăçала тени суйлав Положенине лайăхрах ăнланса илме пулăшать.

Акă хутла сахал пĕлекен техничкă Дорохова йăл. миçе бĕлĕтеннепе сасăламала пуласшине темле ăнлантарсан та ăнланса илеймен. Художествăлă плакатсем патне пырса кăтартнă хыççăн, ăнланса илнĕ те, ытти сене хăй вĕрентме пуçланă.

Кружок руководительĕсемпе клубра вăçĕ хутчен семинар иртерĕç. Клуб Аслă Социализмăпа революцин 20 çул тултарнă уйăва хатĕрленет. „Кому на Руси жить было хорошо" темăна вечĕр тунă. Ку вечĕрта илемлĕ произведенисемпе усă курнă, инсценировкăсем вырăса панă. Вăтă рабочисем вечĕрта хăйсен ĕлĕкхи асаплă пурнăçĕ çинчен, 1-мĕш Государственă Думине „суйланă" çинчен каласа кăтартнă.

Клубри агитколлектива 60 çынна ситемре хатĕрленеççĕ. Уйăх тĕлне рядноузĕл усăççĕ.

Совет çĕршывĕн мĕн пур ĕççыщисемпе пĕрле Хĕрăç çар боецĕсемпе командирĕсем ССР Сойузĕн Аслă Советне суйлама хатĕрленеççĕ.

Укçăлăк çинче: Киргизинчи территориллĕ кавалери полкĕнчи политрук Шрыкан Тлеуов боецсене çĕнĕ суйлав саккунĕ çинчен йăлантарать.

С. Фридъланд фото-укçăлăкĕ (Сойузфото).

Галкин опытник ĕçĕсем

Кораккасси йăлĕнчи (Елĕк р.) „Хорăн суч" колхоз бригадирĕ И. Галкин йулташ кăçал пысăк тухăçлă вăлăх кашнинĕ туса илес тĕлĕшпе тăрашса ĕçлерĕ. Вăл тĕрлĕ опытсем туса пăхса, йепле майсемпе пысăк тухăçлă вăлăх кашнинĕ туса илме пулассине палăртрĕ.

Кашнин акма çĕр çăласа илнĕ кунран пуçласа кашни куллен мĕнле ĕçсем туса ирттернине журнал çине çырса пынă вăл.

Пысăк тухăçлă вăлăх кашнинĕ туса илес тĕлĕшпе опытсем туса пăхма çăласа илнĕ çĕре малтан апрелĕн 14-мĕшĕнче 8 сантиметр тарăнăшĕ сухалана, 4 хут çÿренĕ; унтан иккĕмĕш хут апрелĕн 17-мĕшĕнче 12 сантиметр тарăнăшĕ сухаланă, 4 хут çÿренĕ; виççĕмĕш хут апрелĕн 20-мĕшĕнче 20 сантиметр тарăнăшĕ сухалана, сухалана хыççăнах пĕрремĕш участкăсене силвинит 1,5 центнер, иккĕмĕш участкăсене суперфосфат 1,5 центнер тата виçĕмĕш участкăсене кĕл 1,5 центнер сапса 4 хут çÿренĕ. Çак ĕçсене тунă хыççăн апрелĕн 25-мĕшĕнче çав çĕре тарах теперн хут 23-сантиметр тарăнăшĕ сухаланă, 4 хут çÿренĕ, вара çав кунах, алăпа лартма çĕре 4 сантиметр тарăнăшĕ лупашка туса окучникне чĕрсе тухнă. Чĕрсе тухнă лупашкасем хушшине 15 сантиметр сарлакăшĕ тунă, çав чĕрсе тухнă лупашкасем çине-выльăх кăшманĕ вăрринех кашни 10 сантиметр хушшине пĕрер пĕрчĕ пăрахса тухнă.

Выльăх кăшманне акнă хыççăн, пур участкăсене çине те пĕр пек навус шывĕ сапса тухнă. Майăн 4-мĕшĕнче, кăшман шăтса тухма пуçланă кун, каллех пур участкăсем çине те пĕр пек чăх тислĕкĕ шĕвĕсене сапнă тата 400 витре шыв çине 50 килограм аммони селитри йăрса ирĕлтернĕ шевекпе шăварнă. Майăн 25 мĕшĕнче анчах шăтма пуçланă çумкурăкĕсене çывĕч кĕрçепе касса тухнă, çĕрне те çемçетнĕ. Майăн 30-мĕшĕнче çăра выртăнти кăшман тĕпĕсене кусарса сайралатса лартнă. Пĕтĕмпе 3 хутчен купаланă: пĕрремĕшне майăн 15 мĕшĕнче—4 сантиметр хулăнăшĕ; иккĕмĕшне июнĕн 1-мĕшĕнче—10 сантиметр хулăнăшĕ; виççĕмĕшне июнĕн 15 мĕшĕнче 15 сантиметр хулăнăшĕ купаланă.

Çапла ĕçлесе тунă кăшмана пур участкăсем çинче те октăбĕрĕн 6-мĕшĕнче пуçтарса кĕртнĕ.

Выльăх кăшманĕ кашни участкăран тĕрлĕ тухнă. Пĕрремĕш участкăран силвинит тăкнă выртăнтан, 130 центнер, иккĕмĕш участкăран, суперфосфат тăкнă выртăнтан, 93 центнер, виççĕмĕш участкăран, кĕл тăкнă выртăнтан—107 центнер тухнă.

Çапла ĕнтĕ силвинит тăкнă выртăнтан ытларах тухнă.—Ун чухлĕ кăшман епĕр нихăçан та туса илмен,—тет Галкин опытник.

Пысăк тухăçлă вăлăх кăшманĕ туса илес тĕлĕшпе опытсем тунă çĕрте Й. Макарова, А. Трофимова, М. Иванова тата В. Никитина колхозницăсем пĕр уйăлмасăр стахановла ĕçленĕ. Вĕсем кулленех ĕç нормисене йăлан ытлашшине тултарса пынă.

Ф. Филипов.

Суккăрсем суйлав саккунне вĕренеççĕ

Пире „Чăваш Коммунĕ" хаçат редакцинчен „ССР Сойузĕн Аслă Советне суйламали Положенине" вĕрентме йăлсовет председателĕне хушни çинчен çырса пĕлтернĕччĕ. Вара епĕ йăлсовет председателĕпе курса калаçрăм та, вăл ман сăмахпа килĕшрĕ. Халĕ Çеренкасси йăлĕнчи (Хĕрлĕ Чутай р.) суккăрсен производствăлă ертелĕнче ĕçлекен суккăрсем „ССР Сойузĕн Аслă Советне суйламали Положенине" вĕрентме кружок организацилерĕмĕр. Йăлсовет председателĕ Максимов йулташ кашни 5 кунтах пире виçĕ сехет хушши вĕрентет. Кружокра пурĕ 30 çын. Э татине вĕсем пурте йĕркелĕ çÿреççĕ.

В. Степанов.

Пневматически млатуксем илсе килнĕ

Чукунçул строительствинче çак кунсенче икĕ пневматически млатук илсе килнĕ. Кун пек млатуксене халичченех нихăçан строительствăра та усă курман. Сăнаса пăхнă тăрăх, пĕр сменăра 5 пин те 800 штук костыль çапма пулать.

Çак пневматически млатуксем тухичченех костыльсене алăпа 1 пин штук çапни тĕнчере чи пысăк рекорд шутланнă. Çак млатукпа пилĕк хут ытларах çапма пулать.

Ку млатуксене ĕçлеме компрессăр электричествă вăйĕ кирлĕ. Ку пирĕн строительствăра пур.

Пневматически млатуксемпе костыльсем çапас ĕçе пуçарса йама йăтарлаca орденоносец Чижов инженер килнĕ.

С. Прокопиев.

Йединоличниксене манса хăварнă

КАНАШ. Вырăскас Пихшихри „Мотор" колхозри бригадисенче тата йăтарласа организациленĕ крупноксенче „ССР Сойузĕн Аслă Советне суйламали Положенине" тимлесех вĕренеççĕ.

Апла пулсан та йединоличниксем суйлав Положенине вĕренес ĕçе хутшăнмаççĕ. Вĕсене суйлав саккунĕ çинчен йăлантарса паракансем çук. Ку йĕнпе йăлсовечĕ йединоличниксене манса хăварнă.

Медведев.

Толикин колхозник семйи 585 пăт тĕштырă илет

ТУТАРКАС. Кашмаш йăлсоветĕнчи „Ирĕклĕх" колхоз кăçал никăсанхи пек те мар вăйлă тырпул туса илчĕ. Колхозниксем пĕр-пĕринпе социализмăлă ăмăртса ĕçлесе, колхозри пур ĕçсене те вăхăтра туса пĕтерчĕç. Колхоз октăбĕрĕн 16-мĕшĕнче авăн çинче пĕтерес, тырлула шанчăклă кĕлетсене пуçтарса хучĕ. Госудăрствăлă умĕнчи обязательствăсене парса татнă.

Социализмăлă ĕçĕн результатĕ çине пăхсан кашни колхозник тулли кăмăлла хĕпĕртет. Акă çак куçенче ĕçкунĕ çине мĕн чухлĕ тулăш тивнине шутласа пăхрĕç. Пĕр ĕçкунĕ çине çур пăт тĕштырă тата кăштах укçа тухать. Хастарла колхозниксен семйисен 500 пăт таран тĕштырă илеççĕ. Акă Й. Толикин семйи 1.200 ĕçкунĕ тунă, вăл кăçал 585 пăт тĕштырă илет.

Колхозниксем хăйсен ытлашши тырринче государствăна сутса патефонсем, хуткупăссем т. ыт. илме, радио лартма шутлаççĕ.

К. Пушкин.

Вулакансен ыйтăвĕсем çине пана ответсем

ЫЙТУ:

— Кантонсенчи суйлаврa Франции коммунисĕсем хăшпĕр буржуалă партисенчен ытлах сасăсем илнĕ, анчах вĕсем мандатсене çав буржуалă партисенчен сахалрах илнĕ — мĕн пирки пулнă-ха вăл?

ОТВЕТ:

— Çак иртнĕ кунсенче Франципе вырăнсенчи самоуправлени органĕнчен суйлавĕсем — кантонсенчи суйлавсем тикеннисем пулса иртнĕ (кантон — Франципе чи кĕçĕн административлă йединицă). Суйлавсен вăхăтĕнче халăхăн фашисăма хирĕçле фронтне кĕрекен политикăла партисем чаплă çĕнтерĕ тунă, вĕсем департаментсен генеральнăй совечĕсенче (облăçсенчи тата округсенчи советсенчи) вырăнсенчен утмăл процентне йăхăн йышăннă. Коммунисем пысăк çитĕнÿ тунă, йулашки суйлавччен вĕсен 33 вырăн пулнă пулсан, халĕ вĕсем 107 вырăн кĕрешсе илнĕ.

Халăх фронтне хирĕç кĕрешĕрте тата, уйрăмах, коммунисене хирĕç кĕрешÿре буржуалă партисем çитĕрейменĕ. Анчах вĕсем, Франции реакцилĕ суйлав системи механикне пула, икĕ çĕр вырăн ытлашши илмĕ пултăрнă.

Коммунисен парти кантонсенчи суйлавра 1.090.352 сасă пухса (1931 çулта кантонсенче пулнă суйлавра 175.162 сасă пухни вырăнне), генеральнăй советниксен мандатне хĕрĕх те пĕрре илнĕ, çав вăхăтрах „рес.убликалă демократилĕ сойуз" текен парти, коммуниссен партинчен çĕр пин çеç ытларах сасă илнĕ пулин те, икĕ çĕр те хĕрĕх мандат илнĕ.

Мĕнле пулăт-ха вăл апла?

Ĕç ака мĕнре. Франципе кашни кантон, халăх хисепĕ кирек мĕн чухлĕ пулсан та, пĕр депутат суйлать. Франции центрти тата сурçĕр ĕнчи халăх нумай пурăнакан индустрилĕ кантонĕсем, — унта рабочисен партийĕсен тата чи малтанăх коммуниссен влийанийĕ чи пысăкрах, — Франции кăнтăрти халăх сахалрах пурăнакан йалхуçăлăхлĕ кантонĕсемпе, — унта капиталиссен, помещикисен тата кулаксен тĕрекĕ, — пĕр хисепех советниксем суйлаççĕ.

Парламента (депутатсен палатине) суйлама чухне те йăланах çавăн пек пулать. Франципи çавнашкал суйлав системине пула, промышленнăйлă районсем йăлсенчи районсенчен сахалрах депутатсем суйласа йăраççĕ.

Çавăн пек капиталисăмла суйлав системи, буржуазине ÿсăшăн — суйлав округĕсене пĕртан мар туса, сăмахпа пĕртăн текен суйлав правин пĕртанлăхне нимĕн хăварми пĕтерсе хураç.

Капиталисăмла çĕршывсенче ытти сене те çавнашкалах, а фашисем пуçпула тăракан çĕршывсем çинчен каламали те çук, унта террор алхасать, унта мĕнле те пулин демократин тĕсĕ те çук.

Совет çĕршывĕн суйлав системи çеç хула тата йал, рабочисем тата хресченсем пĕртан суйлан правине суйламала тăвать.

Социализмăла аслă державăн суйлав системи — пĕтĕм тĕнчере чи малта тăракан, чи демократилĕ суйлав системи пулса тăрать.

Агитатăрсем пурте ĕçе хутшăнман-ха

ССР Сойузĕн Аслă Советне суйламали кун сывхăрса çитет. Çак вăхăтра Совет Сойузĕнчи ĕçхалăхăн активлăхĕ ниçханхинчен те вăйлăн ĕçсе пырать. „ССР Сойузĕн Аслă Советне суйламали Положенине" вĕреннеси йулашки вăхăтра тата вăйлăрах сарăлса пыма пуçларç.

Канашри вагонсем йысакан заводра рабочисем, служăщисем, инженерсемпе техниксем тата килхуçи арăмĕсем суйлав положенине хаваслăн вĕреннеçĕç. Заводра суйлав положенине вĕренес тĕлĕпе пурĕ 44 кружок организациленĕ. Вăл кружокенче 1211 çын вĕреннеçĕç. Заводри партком рабочисене суйлав положенине вĕрентмо 86 агитатăр çирĕлтетĕ. Агитатăрсем хăйсен вĕсĕсене хисеплĕн туса пырççĕ. Пайăнки куна пулăмай агитатăрсемпе пропагандиссем 3—4-шер заданьăта туса иртеççĕ. Парти комитечĕ пропагандиссемпе агитатăрсене пухса 5 хутчен семинар туса иртерĕç.

Çав хушăрах çитменлĕхсем то çук темелe мар. Хăш-пĕр уйрăм коммуниссем хăйсен отвечăлăхне туйăмасçĕ. Парти комитечĕ завод начальникне Мокейева, строителствă начальникне Йуканин йулташсене рабочисен хушшинче кружок организацилесе, рабочисене суйлав положенине çинчен вĕрентмо хушнă. Анчах Мокейева Йăкуйни йулташсем ку тарана çитсе нимĕн те туман. Çавнашкалах парткомра çирĕлтенĕ пропагандиссем Димитрийев, Демьянков, Дубовый, Николайев йулташсем те заданьăсене туса иртермен.

Завод çумĕнчи комсомол комитечĕ суйлав положенине комсомолецемпе çыхăра тăман çамрăк рабочисем хушшинче вĕрентес тĕллĕпе 7 кружок организацинĕç, çав кружоксене пурĕ 109 çын йăнăçтарнă. Заводра пурĕ 150 комсомолец. Кунта ĕнтĕ нумай комсомолецсем вĕренĕ айăккинче тăрса йулни курăнать. Комсомол комитечĕ пур комсомолецене, çойузра тăман çамрăксене те вĕренĕ йăнăçтарассине нимĕн туман темелес.

Суйлав положенине вĕрентеси районра хăшпĕр вăйсенчелле, колхозенче те йăнăç пырать.

Катех йăлсоветĕнче суйлав положенине вĕренес тĕллĕпе кружоксем организацинĕç. Пуçламăш комсомол организацийĕ пропагандиссемпе агитатăрсем уйăрса çирĕлтенĕ. Анчах йăпăнки куна пĕр пропагандие, агитатăр та пĕр заданьăта туса иртермен.

Асхăри пуçламăш комсомол организацин комсоргĕ Федоров нимĕн те тумаст. Комсомолецсем хушшинче, савăн пекех колхозниксем хушшинче те суйлав положенине вĕренеси питтĕ йăпăх. Çапах та комсомол организацийĕ ĕçре татăклă улшăну тума шутламаст.

И. Малов.

Хуçасен Атăлĕпе совет Атăлĕ

Революцине хиртен Атăл çинче хуçасем алăкаса пурăннă. Ĕçхалăхĕ катăртăри пек ĕçленĕ. „Русь", „Надежда", „Меркурий" — çакăн пек йăнăравлă вывескăсемпе пĕрлешсе тăнă пароход хуçисем. Вĕсем çĕршер пин матроссене, грузчиксене тата ытти прависăр йулнă ĕççынниссене—атăл çынниссене пĕр хĕрхенмесĕр експлоатацинĕç. Капиталис-хуçасемшĕн çын мар, чĕре машинă, çурăм хыçне хурса йăпала турттаракан вылăх шуталнă грузчик революцине тинех питтĕ йăвăр пурнăçра пурăннă. Грузчик хулпуççи çине „кобылка" (йăпаласем хурса çĕклемели) тăхниччен малтан ĕçе илекенне темĕне пуç пулсан та çĕклеме прахăç мар пулса догăвăр çине ахă пусна. Ун чухне кашни тÿкĕн йăвăрăшĕ 10—16 пăт пулнă.

— Епĕр 11—12 пăтăй груз илеççĕ, — каласа парăт вăтă грузчик Шеронов йулташ.— Пĕрремĕш мана Царицынра 22 пăтăй груз çĕклеме тиврĕ. Ăна ман çурăм çине сакăр çын хурса пачĕç. Епĕ моски тăрăх хăпарна чухне ман ура пурнăк чĕрнисем ванса пĕтрĕç.

Грузчиксем пĕр канмали-кунсăр, пĕр сменăсăр талăкра 16—18 сехет ĕçлесе, хăйсен çурăмĕсем çинче куллен 400—500 шер пăт çĕкленнĕ. Ĕç укçи 40 пусран пуçласа пĕр тенке çитиччен çеç пулнă.

Совет аслă йăханнишĕн сăн-сăпаçĕ çуллен çулах улшăнса пырать. Тура Атăла пĕрремĕш пĕве пулсе лартрĕ. Нумай пуçласа пысăкран та пысăк Атăл—Мускав каналĕ ĕçе кĕчĕ. Атăл шывне 30 метр çÿлĕш хăпартакан, иккĕмĕш тата нумай пысăкрах, Куйбышеври пĕвене тавассине хатĕрленĕ ĕçĕсене туса çитерĕçĕç. Кунта тĕнчине чи хăватлă икĕ гидростанци пулать. Вĕсем иккĕшĕ пĕрле пилĕк Днепрогеспа таналлаççĕ.

Атăл грузсене вырăнтан вырăна турттарас тĕлĕшне йÿнĕ те аван çул пулса тăрать. Сталинла пăтатăлетăкĕсен çулĕсенче ку тараничен нихăçан курман грузсем—Саратовран совет комбайнĕсем, Горькинрен автомобилсем, Атăл тăрăхĕнчи ытти хуласенчен машинăсем тухрĕç.

Халь грузчикăн ĕçĕ хуçа валăн йăпала ĕçленĕ катăртăлă ĕçрен, пĕлĕт çĕр çинчен уйăрлса тăнă пекех, уйăрăлса тăрать. Совет организĕсем грузчиккĕн тăрашса, тÿссене 5 пăтран ытла туртмала мар тунă. Грузчик ĕçне машинăсем тăтăшах çăмăллатса пыраççĕ. Горькирти портра кашни кун 9—10 тонна пулакан грузпа кун 50—60 процентне механисăмла тийеççĕ. Тăвар, тырă тата ытти грузсене тийеçсе, пушшăтнă çĕрте етем вăйĕпе усă курмаççĕ. Йулашки вăхăтра груза трумсенчен хăпарт-мали платформăсемпе, груза трумсенчен тÿрех склада, йе складран трумсене илсе кайакан транспортерсемпе анлăн-уçă курасçĕ. Грузчиксем тийеес пушшатас ĕç техникине алла сăвăрса илсе, механисăма вĕренсе ситсе, пĕр-пĕринпе йăпатса нихăçан пулман ĕç тухăçлăхĕ параççĕ. Вĕсен ĕçĕ йăвăр та çăмăллă ĕçрен хисеплĕх, мухтавлăх, чаплăх тата геройлăх ĕçĕ пуçа тăчĕ.

Йарков, Шкилев, Далнаков тата ытти грузчиксем—халĕ Атăлăн йăтăлă сынĕсем. Вĕсене стахановла ĕç мухтава, кăларчĕ.

Социализмăла Атăлшăн кĕрешнĕ кĕрешÿре шыв çулĕ валăн йертсе пыракан работниксем ÿссе çитĕнчĕç. Пароходсен виççĕмĕшне тăватă-мĕш классенчи грузсемпе тултарса лартма тăвар та таса мар пулĕмсенче 20 çул кайăла çеç пассажирсен тĕп масси—рабочисем, айăкка кайса ĕçлекенсем, çĕнçĕре куçакан хресченсем пулнă. Пĕрремĕш класăн кайăтисенче çĕрулпучĕсем, фабрикантсем, хуçасем, „комерчески ĕçсемпе" йе Атăл тăрăх „уçăлса çÿреме", техникăскерсем, ĕçкĕ-çиккесем.

Халĕ Атăл пароходĕсемпе социализăм çĕршывĕн телейлĕ граждайĕсем усă курасçĕ. Атăл, тата ун çине йухса кĕрекен ытти йăханшывсем тăрăх çÿрекенсен хисепĕ революцинченхи виçерен тахçанах ĕнтĕ икĕ çут çурăран иртнĕ.

Атăл пароходĕсем халь йăлтах урăхла. Пароходсемпе теплоходсем çинче виççĕмĕшне тăватăмĕш классенче сывăрмали вырăнсем тунă; чылай пароходсем çинче виççĕмĕшне тăватăмĕш классенче уйăрăм кайăлăксем тунă, ачасем валăн йăтăрласа амăшне ача пÿлĕмĕсем уйăрнă. Пиншер ĕççынниссем хăйсен отпускине Атăл çинче иртерĕç; стахановла ĕç укçи вĕсене Атăл тăрăх пĕрремĕше иккĕмĕш классен чаплă кайăтисене çÿреме май парать.

Совет Атăлĕ пирĕн нумай мĕлйулă ĕçхалăхĕмĕн, вĕсен интересĕсемшĕн ĕçлет.

(ТАСС).

Çамрăксене вĕрентессинче те çитменлĕхсем нумай. Куславкка районĕнчи Кармăш шкулĕ 44-ачана шкул тулашне тăратса хăварнă. Куити учительсем партипе правительствă кăтартнисене пурăçласа пымаççĕ.

Учительсем йăлта чи куçтурлă çынсем пулмала. Вĕсен колхозниксене вĕрентес пулăшса пымала. Вĕсен йăлсенче хут пĕлменлĕхе пĕтермелe, трахом чирĕпе кĕрешмелe. Çав вăхăтрах Куславкка районĕнчи учительсем хушшинче трахомлисем те пур.

Н. М.

Йалти агитатăрсем

ЙĔЛЧĔК. ПСК(б)П райкомĕ çак кунсенче йалти агитатăрсене пухса, Сталинла Конституцине „ССР Сойузĕн Аслă Советне суйламали Положенине" вĕренме 5 кунлăх курс туса иртерĕç. Курсран 23 çын вĕренесе тухрĕç.

Курсра агитатăрсем çĕнĕ Конституцине тата суйлав Положенине тĕплĕн паллашрĕç, кашни статьине уйăрăм вĕренчĕç.

Кунсăр пуçне агитатăрсем хăйсен йăлсенче ĕçлеççĕ, Г. Иванов.

КАНАШ. Халăха Сталинла Конституцине „ССР Сойузĕн Аслă Советне суйламали Положени" çинчен йăлантарасса пама, партин Канаш райкомĕ октăбĕрĕн 14-мĕшне 18-ш хушшинче курсран 20 агитатăр вĕрентсе кăларса йăлсене салатрĕ. Октăбĕрĕн 20-мĕшĕнче тепĕр ушкăн пуçтарса вĕрентме тытăнчĕ.

Кунсăр пуçне агитатăрсем хатĕрленĕ Çĕнĕ Шелтем йăлĕнче курс уçнă. Унта йăлсенчен 33 агитатăр пуçтарăннă. Вĕсем октăбĕрĕн 28-мĕшне вĕренсе тухса йăлсене салланаççĕ.

„Аслă Совета суйланă кун тĕлне Конституцине суйлав Положенине пĕлмен çын районра пĕрре те пулмала мар" лозунгпа ĕçлеççĕ агитатăрсем.

Ив. Радиков.

Октябĕр революцин 20 çул тултарнă йатпа Парижра „Совет Союзĕ тусĕсен пĕтĕм тĕнчери тĕлпулувĕ“ пулнă

Октябĕрĕн 23 мĕшĕнче, Парижре, социалисăмла Аслă Октябĕр революцин 20 çулхи уйăвĕ йăчĕпе „Совет Союзĕ тусĕсен пĕтĕм тĕнчери питĕ чаплă тĕлпулувĕ“ пулнă. Тĕлпулура 25—30 пин ĕççыннисем пулнă. Унта Англирен 550 делегат, Голландирен 400 делегат, Париж горьăкĕсен делегацийĕ, Белгипе Китай делегацийĕсем, Франци çурçĕрти провинцисен делегацийĕ тата ытти те пынă.

Тĕлпулу питĕ пысăк çĕкленӳпе иртнĕ. Тĕлпулура пулнисем Совет Союзĕн çитĕнĕвĕсемпе пысăккăн хаваслăннине кăтартнă. Сăмах тухса келякан оратăрсем Совет Союзĕн халăхĕсемпе çулпуçĕсене аслă социалисăм çĕршывне мĕн пур майсемпех хута кĕме пулса шантарнă.

Тĕлпулува пуханнисем, минутă хушши шăпăн тăрса, Ленинпа, ССР Союзĕн вилнĕ борецĕсене тата унăн тусĕсене асăнса хисепленĕ.

Францири коммуниса партин ватă çулпуçĕ Марсел Кашен хăйĕн çулăмлă сăмахĕнче—Ленинпа Сталин хăваталăн Хĕрлĕ Çар туни питĕ тĕрĕс пулнине палăлă туни. Пролетари çулпуçĕсем пуласлăха гениленĕн курман пулсан, Совет Союзĕ тахçанах Китайпа Испани тӳснĕ пек тӳснĕ пулĕччĕ.

Пĕтĕм тĕнчери ĕççыннисем Совет правительстви повишне пĕтĕмĕшпех ырлаççĕ, тата Совет Союзне шалтан çĕмĕрне тăракан тăшмансене пĕр хĕрхенӳсĕр пĕтернишĕн тавтăваççĕ, тенĕ Кашен.

Кашен сăмахне тăвăллăн алă çупнипе темиçе хутчен чарнă.

Испанири социалисла партин йăчĕпе сăмах туханă Мадрид хула совечĕн председателĕ Хосе Лопес республикăлă Испани ССР Союзĕпе тусла пулни çинчен калаçă.

Китай делегацин представителĕ Чен полковник Совет Союзĕн çитĕнӳвĕсене саламласа: ССР Союзĕ пĕтĕм тĕнчери лăпкă саманан тĕрекĕ пулса тăрать, тенĕ.

Тĕлпулу ССР Союзĕн Ĕçтăваканĕн Тĕп Комитет председателĕ Калинини йулташ патне йăма хатĕрленĕ саламлă адрес текстине йышăннипе пĕтнĕ. (ТАСС).

Сăмăрле комбинатĕнчи гнутарлăй цехри стахановка Чернова йулташ.

Кăнтăр-Хĕвелтухăçри кривоносцăсен чаплă çитĕнӳвĕ

ВОРОНЕЖ, октябĕрĕн 25-мĕш (ТАСС). Кăнтăр-Хĕвелтухăçри ӳкерӳçсен çинчи Ғрăвăпкин хăрăмĕнчи дивизичĕн Стебелев пулăшăн тата машинистсем Сильницкине Илйичев йулташсем октябрь умĕнхи ăмăртура кривоносла йĕрĕн чапла ӗçлесе пăтăртаççĕ. Вĕсем Ғрăвăп-Мичуринск участкинче „ФД“ паровозпа графика тăрăх виçĕ тур тумала ирттерсе, ултăшар тур тăваççĕ. Çак орлăт майпе Ғрăвăпкин ухрăмĕ паровозсен çапăрлăшĕн çĕнĕ графикпе тӳсе хатĕрлет. Ку графикпа пурнăçа кĕртсен, чылай машинăсене заплаçа тăратма май пулăт.

Кĕр тыррисене 34 мĕлйун та 585 пин гектар çине акнă

Октябĕрĕн 20-мĕшне Совет Союзĕнче кĕр тыррисене 34 мĕлйун та 585 пин гектар çине акнă. Государствăн акă планне 93 процент тăвăпăр. Октябрьпе 20-мĕшĕнче кĕрхи çĕртмене 32 мĕлйун та 964 пин гектар сухалăха планă 47 процент пурнăçа кĕртнĕ.

Кĕрхи çĕртмене сухаласа ӳкрăмăх Çĕпĕрте, Краснойаркине Алтай крайĕсенче, Хĕвелтухăр Çĕпĕр. Архангельск тата Вологодски облăçĕнче çителĕкĕр пырать. Вĕсем хаçат кĕрхи çĕртме çухалăх планă çуррине те пурнăçа кĕртмен. Кĕрхи çĕртме тăвас планă Украинăн, Крым, Краснодар. Орджоникидзе крайĕсем тата Ростов облăçĕ начар пурнăçа кĕртнĕçĕ. (ТАСС).

Совет Союзĕ тăрах

* 908 мĕлйун тенкĕ пособи. Пĕрлĕн сĕршывра ĕçсыннисем пумай ачалă пинпер семйисем пацалăхран пособи илесе тăраççĕ. СССР Союзĕн Финанс халăх комиссарĕнче пĕтĕмлĕй тăрăх, аборт тума чарасси çинчен декрет тухнăранпа, пумай ачалă ача амăшĕсене пурĕ 908 мĕлйун тенкĕлех пособи панă.

* Ахăлăпи колхозсемпе совхозсенче машинăсемпе лимонсем пухма пуçланă. „Пемирка“ совхоз ялăнчи 5 мĕлйун машăрти тата 10 пин лимон пухса илет. Кашни тĕмĕрех пин машăрпинчен кайа мар тухăт.

* Колхозниксем валăри таварсем. Пушан пурнăçа колхозлăй пăл промышленнăй туса кăларакан таварсене илесси пинпе пиçаккăн ӳссе пырат. Сакăа шута илсе Центросоюза йăла-тавар кӳрессине чылай ӳстерме палăртнă. IV-мĕш кварталта йăла çĕлемĕн пуçма-тавăрсем III-мĕш кварталтинчен 36 проц. ытларах, çĕлем тумтирсем — 28 проц., трикотаж — 38 проц., сăран ватă-пушмак — 22 проц., йĕтĕрен тунă пуçма-тавăрсем — 33 проц. ытларах йăмала тунă, тата ыт. те. Йăла продовольстви таварсем пăрачĕ те пумай ӳсет.

Герой шăлăмĕсем. Иртнĕ çулта совет çĕрĕ çине тапăннă вăйлă-маншăн отряднине сăпăçса паттăрсен ячĕпе Семен Лагода вилнĕ. Унăн вăрăнне — шăлне, Куйбышев облăçĕнчи Искалински МТС комбайнерĕ Иван Лагода йышăннă. Кăçал Семен Лагодăн ывăлĕпе шăлне—Дмитрий Лагода хăй мăнкĕне Хĕрлĕ çара кайма ыйтнă. Оборона халăх комиссарĕ Совет Союзĕн маршалĕ К. Е. Ворошилов, вăл ыйтнине килĕшсе ăна Хĕвелтухăçĕнчи Хĕрлĕ йăлавда Ӳĕрăм çара йăмала тунă.

* Мускав—Атăл каналĕн ӳлочĕ каналĕ ĕçе йăнăраннпа октябрĕн 15-мĕшĕнех 100 пин пассажир тата 300 пин тонн груз турттарнă.

* Октябрĕн 25-мĕшĕнче ирхине „Сурçĕр полъусĕ“ станцинче 31 градус сивве пулнă. Çанталăк уйăр та, тӳлек пулнă.

* Владивостокран Мускава пуçă тинĕсĕ вунпĕр естафетăпа лопăс тухассĕ. Вăл пойăссене октябрĕн умĕнхи ăмăртура мала тухнă—крыловецăн машинисчĕсем, аслă кондукторсем, лопăс мастăрĕсем т. ыт. Йĕртсе пырассĕр.

* Колхозсем кăшман плантацинченех 156,7 мĕлйун центнер сахăр кăшманĕ кăларнă. Кăшман кăларас планă 85 процент, иртнĕ çулта çак вăхăта кăларинчен икĕ хут ытларах пурнăçа кĕртнĕ.

* Мускав хулин Сталин суйлав округĕнчи предприйатисен рабочийĕсем—суйлав кунне—декабрĕрен 12-мĕшне 1937 сухăн промфиплана срочныех тултарнипе кĕтсе илме йышăннă.

* Пĕтĕм Донбасри стахановсен сăмăхĕнчен делегачĕ „Кочегарка“ шахтин пĕрремĕш клас мастăрĕ Макоцко Василий октябрĕрен 25-мĕшĕнче пĕр сменăра вуна норма тултарнă.

* Октябрĕрен 30-мĕшне Совет Союзĕнче сĕрмăмăшне пухса кĕрес планă 59,2 процент тултарнă. Çĕр мамăкне пухса кĕрес ĕçре Узбек ССР, Туркмени, Украина тата Орджоникидзе крайĕ йăхса пыраççĕ.

(ТАСС).

Çĕнĕ йышши йăлхуçалăх машинисем

РОСТОВ-ДОН, октябрĕн 25-мĕ (ТАСС). Ростоври Сталин ячĕпе тăракан йăлхуçалăх машинисем тăвакан завод аслă пролетари революцийĕ сирĕм çул тултарнă уйăва сывхарăн май çĕнĕ машинăсем тусса хатĕрлет. Ситес кунсенчех çĕнĕ типĕлă сеялкăсем тума тытăнаççĕ. Вăл завод тунă малтанхи сеялкăсенчен авантажах, унăн пĕр кĕмĕртен рама çине тунă. Унăн сошникĕсем ытти сеялкăсенчен ӳкиртре салатса пухма-ваннине тата аван йĕркеленине уйăрăлса тăраççĕ. Сеялкăн çăмăл конструкцине автомат шут.

Çавшăкалах тата аван тĕплă дискăлă трактăр сӳри çуна-каларна хатĕрленесçĕ. Хальхи дискăла çӳресене ĕоат çинче тунă. Çĕнĕ сӳрене пĕтĕмĕшпех шăратса тăваççĕ.

Аннăн илекен „ШК-3“ утă çумалли машинă тума ĕçлĕ чертежсем хатĕрлесçĕ. Вăл машинăн çĕклентермели рычажĕ пиçĕ-лапăс тата „ШК-2“ утă çумалли машинăнчен пумай çăмăл.

Октябрĕр революцин 20 çул тултарнă уйăв тĕлне „Красный Аксай“ завод пумай çĕнĕ йăлхуçалăх машинисене испытани тӳсе пĕтерет.

Рабочисемпе Хресченсен Хĕрлĕ Çарĕн командирĕсене, политработниксене, инженерсемпе техникĕсене орденсемпе наградăланă

Рабочисемпе Хресченсен Хĕрлĕ Çарĕн пĕрлешӳвĕсене, чăсĕсемпе подразделенийĕсене çар ĕçне, политикăна тата техникăна вĕрентесе хатĕрлес тĕлĕшпе калама çук чаплă çитĕнӳсем тунăшăн, ССР Союза Ĕçтăвакан Тĕп Комитечĕ командирсене, политработниксене тата инженерсене орденсемпе наградăлама йышăннă: Ленин орденĕпе—12 сынна, Хĕрлĕ Йалав орденĕпе—53 сынна тата Хĕрлĕ Çалтăр орденĕпе—8 сынна награддăлана.

Оборонă промышленнăç работникĕсене орденсемпе награддăланă

Оборонă промышленнăç ĕçĕнче калама çук чаплă çитĕнӳсем тупăшăн, ССР Союз Ĕçтăвакан Тĕп Комитечĕ 4 сынна Ленин орденĕпе, 13 сынна Хĕрлĕ Çалтăр орденĕпе тата 7 сынна Знак Почета орденĕпе наградăлама йышăннă.

Иван Алексейевич Каблуков академика Ес Хĕрлĕ Йалав орденĕн парса парнеленĕ

ССР Союзĕн Ĕçтăвакан Тĕп Комитечĕ Иван Алексейевич Каблуков академика Ес Хĕрлĕ Йалав орденĕ парса парнелеме йышăннă. (ТАСС).

Пуçламăш тата вăтам шкул работникĕсен сойузĕн республикăри конференцийĕ

Октябрĕрĕн 21 — 26-мĕшĕнче Шупашкарта пуçламăш тата вăтам шкулсенчи работникĕсен профессиăл сойузĕн республикăри пĕрремĕш конференцийĕ пулса иртрĕ.

Конференцин кун йĕркинче çакăн пек ыйтусем пулнă: Чăваш республикинчи профессиăл сойузăн обкомĕн тата ревизи комиссин отчотăпа докладне итлеси тата суйлавсем.

Малтанхи докладпа çак сойузăн облăк комитечĕн председателĕ Владимиров йулташ доклад туса пачĕ. Вăл хăйĕн докладĕнче халăх тăшманĕсем Ихахатов, Памеков тата Хĕрлĕ Чутай районĕнчи вăтам шкулти Игнатиев профсойуз организацине хĕсĕнче кĕрсе, вĕсем сăтăрах ĕçлеми тунăн çинчен сăмăлтăрах ирттерсе кайрĕ.

Вăл хăйĕн докладĕнче: епĕр халăх тăшманĕсене шкулсенчен хăваласа кăларас пирки çĕлемĕн мар, ĕçленĕ тесе, конференцине ĕнентерлесшĕн пулчĕ. Анчах фактсем урăхлине кăтартаççĕ.

Докладран конференцине килнĕ делегатсем профсойуз хуçалăхĕ 6 çул хушшинче мĕнле тăнине пĕлеймерĕç, профсойуз райкомĕсен лайăх опычĕсеме палламаймарĕç. Тĕрĕссине каласан, доклад начар пулчĕ.

Пренире 50 çын ытла туханă калаçрĕç. Туханă калаçаканăн йулташсенчен пумайĕшĕ—шкулсене халăх тăшманĕсен чирĕр ĕçĕсен йулашкийĕсене пăтереççи çинчен калаçрĕç.

— Иетĕрпери педучилищăра Агаков преподаватĕл чăваш халăхĕнчен мăнкăласа сӳпĕлтетсе сӳренĕ. Çавăн пирки выраç ачисемпе чăваш ачисем хушшинче час-часах хирĕçӳсем пулса иртрĕç,—тет Силуганов йулташ.

— Шăмăрпă районĕнчи сутĕç пайĕнче Крылов троцкис ĕçленĕ. Районти аттестаци вăхăтĕнче вăл хăйĕн тăванĕсене шкулсене лартса тухиĕ. Шкул работникĕсен профсойуз комитечĕ унăн ĕçĕне пачах интереслемен,—терĕ Петров йулташ.

Канашри педучилищăра халăх тăшманĕсен йăви-пуçиĕ. Профсойуз комитечĕ вĕсемпе кĕрешес тĕлĕшпе пачах ĕçлемен, хăйĕн йухăнкĕнпе вĕсене пуçлăша шыпă.

Йĕпрес районĕнчи профсойуз комитечĕн председателĕ Захаров пуçарнине учительсем-расписисем туса ещех ĕçсе çуçрĕç. Захарова районри ĕçсен ĕçлаçри Ларсан, Владимиров ăна чукунçăл çинче ĕçлеме вырнаçтарнă.

Профсойуз Обкомĕ демократине пăсакансемпе кĕрешес-пирас вырăнне хăй пăсса пыпă. Президиумпа пленум членĕсенче кооптани йĕркине кĕртнĕ сăнсем ĕçленĕ.

Пуçламăшпе вăтам шкулсенчи работниксен-профессиăлĕ сойузăн чылай членĕсем политикăла-массăлă ĕçрен кайа тăрса пуçнă. Вĕсем хаçат-журналсем вулламаççĕ.

Конференци тата ревизи комиссин 6 сухăн отчотне итлерĕ. Ревизи комиссинĕ 6 çул хушшинче профсойуз хуçалăхне çителĕкĕ тĕрĕлеесе тăман.

Прени пĕтнĕ хыççăн ЧАССР Çутĕç халăх комиссарĕ Осипов йулташ, учительсем хăйсен пĕлӳне мĕнле хăнартасси, çĕлĕ сӳлăк-çинчен массăна мĕнле йăнлантарасси тата учительсен речĕ тасалăкĕшĕн кĕрешесси çинчен доклад туса пачĕ.

Кун хыççăн конференци çĕнĕ пленум составне 21 член, 5 кандидат, ревизи комиссине 5 çын суйларĕ. Вăтам шкулсемпе пуçламăш шкулсен профсойуз обкомĕн ĕçĕсем пĕрремĕш Пĕтĕм Сойузри сĕнсене кайма 4 делегат суйласа хăварчĕ.

Н. Михейев.

ТЕМТЕПĔР

Сайра тĕл пуланăн белугă

Молотов ячĕпе тăракан колхозри пуласа Степанов (Иванчук йале) Рыкушински осередок районĕнче питĕ пысăк белугă тытнă. Белугă 5 центнер ытла тайăл, тăршшĕ унăн 4 метр та 30 сантиметр пулнă. Степанов йулташ çак белугăшăн 900 тенкĕ илнĕ.

(„Сталинградская правда“).

★ ✪ ★

Чĕре кăнăрăн сылтăм йенче

Владивостокри хула больницин врачĕ И. И. Коврижных вилнĕ сынна касса пăхнă хыççăн, медицинăрă питĕ сайра тĕл лулакан йапала курнă. Вăл сынăн ылăлти органĕсем пурте урăх вырăнсенче пулнă. Чĕрипе вачĕ кăкăрăн сылтăм йенче, пĕвĕрĕ—сулахай йенче. Ушке пайĕсем те уяпах вырнаçнă: сулахай йенчи пайĕ сылтăм йенче, сылтăм йенчи пайĕ—сулахай йенче. Ăшри органсем сакăнпек уçăлăнса ларни вĕсен функцийĕсене пăсман. Пураннă вăхăтра вăл çын лайăх сывлăхлă пулнă.

(„Красное знамя“).

★ ✪ ★

Çĕнĕ микроскоп

Киеври ĕç гигиени институтĕнчи аспирант М. В. Лейник çĕнĕ микроскоп тунă. Çĕнĕ микроскоп 5—7 пин хут пысăклатса кăтартать. Халь усă кураканăн микроскопсем 3 пин хут пысăклатса кăтартаççĕ. Опыт туса пăхнăран биологсем, гигиенистсем тата патологсем çĕнĕ микроскопăн пысăк усăлăлă йенĕсене палăртнă.

М. В. Лейник тата пысăкрах кăтартакан микроскоп тăвас тĕлĕппе ĕçлет. Вăл шутласа кăларнă тăрăх 30—40 пин хут пысăклатакан микроскоп тума май пур.

Лейник йулташ—Украинăри çамрăк аслăлăх работникĕ, парти членĕ, Житомир облăçĕнчи Чудновски районри колхозник ывăлĕ. Вăл 1908 çулта çуралнă, 1936 çулта Киеври медицинăн институтĕнчен вĕренсе тухнă.

(„Правда“).

ШАХМĂТ

Ботвинник — Левенфиш матчĕ

ССР Сойузĕнче малти вырăна тухаçсене пыракан Ботвинникпа Левенфиш хушшинчи шахмăт матчĕн октябрĕн 25-мĕшĕнче вылăса пĕтернĕ таххăрĕмĕш партийĕ никам та çĕнтерейменнине пĕтнĕ.

Матч 4:2 шутпа Ботвинник çĕнтернипе малала пырат. Матчăн вуннăмĕш партине октябрĕн 28-мĕшĕнче Ленинградра вылăссĕ.

(ТАСС).

Алехин—Ейве матчĕ

АМСТЕРДАМ, октябрĕн 26-мĕш (ТАСС). Ейвепе Алехин хушшинчи шахмăт матчĕн çирĕп ĕçлесе иртнĕ тăваттăмĕш партийĕ ход тунă хыççăн урăх вăхăта куçарнă таххăрĕмĕш партийĕ никам çĕнтерейменнине пĕтнĕ.

Матч 4:2 шутпа Алехин çĕнтернипе малала тăсăлат.

Студентсен турнирĕ

Коммунисла йалхуçалăх аслă шкулта вĕренекен студентсем хушшинче шахмăт турнирĕ пулса иртрĕ. Турнирта пĕтĕмпе 14 студент выльăрĕç. Пĕрремĕш курсри студентсем—Масаев, Йăруков та Дерновский йулташсем мала тухрĕç. Çак йулташсем „Колос“ физкультура обшествин иртерекен республикăри шахмăт турнирĕнче выльăссĕç.

А. Парамонов.

Пăшал перекенсен ăмăртувĕ

Осоавиахимăн хула совечĕпе ворошиловла стрелоксен клубĕ Октябрĕрти Аслă Социалисăмлă революцин 20 çул тултарнă уйăв йăчĕпе Шупашкар хулинче пăшал перекенсен ăмăртуве туса иртерессĕ. Ăмăрту октябрĕрĕн 30-мĕшĕнче тата нойабрĕрĕн 1-мĕшне 6-мĕшĕнче пулать.

Ăмăрту командинче 5 çын пулмалă. Кашни пуçлăмăш организаци ăмăртува темиçе команда та тăратма пултарать. Пĕчĕк организацире командă тума çын çитмест пулсан, икĕ организаци пĕрлешсе сборнăй команда тăратма пултараççĕ.

Пăшал перекенсен ăмăртуне иртерĕ Осоавиахим хула совечĕ çумĕнче 6 çынтан комисси уйăрнă.

Осоавиахим пуçламăш организацисенче çак ăмăртува халех-хатĕрленме пуçламалла.

Кольцовкăри колхоз макет çинче

Чăваш художникĕсен Союзĕн членĕ А. В. Тараканов художник çак куншенче хăйăтпа питĕ интереслă ĕçе пĕтерет.

Тараканов йулташ çак çура Кольцовкăри (Вăрнар р.) Сталин ячĕпе тăракан колхозра пулнă. Колхозăн çĕнĕ сурт-йĕрĕсене, куĕтурă вырăнĕсене мĕнле ларна çаплине халăха кăтартас тесе задач лартнă художник.

Халĕ çав колхоз çурчĕсем пĕр ватăмрах вĕтĕл пек фанер хăми çинче лара-ларă тухнă. Акă клуб, шкул, электростанци, йăлсовечĕ... Унта-кунта телефон... Çуртсем, будкăсем.

Çак макет çине пăхсан, Вăрнар районне каймасăрах Кольцовкара пулса килетĕн.

И. М.

Тӳрлетни

„Чăваш Коммунĕн“ 243-мĕш номерĕнче малтанхи страницăра ЧАССР Тĕнче тăвакăй Национальăйĕсен Советне суйлас тĕлĕппе ĕçленĕ Чăваш АССР Суйлав Комиссин составне çирĕплетесси çинчен йышăннă постановлениере — суйлав комиссин членĕ—Шупашкар хулинчи Коммунисла организацийĕнчен — Перлова Лидумила Ивановна тесе вуламала.

Тата 239-мĕш номĕрте малтанхи страницăра Сойуз Советне суйлас тĕлĕпне ĕçленĕ Округсенчи Суйлав Комиссин составне çирĕплетесси çинчен йышăннă постановлениере Шупашкар Округ Суйлав Комиссин председателĕ Каплин Александр Семенович; Улатăр Округĕнчи Суйлав Комиссин членĕ — ССР Сойузĕн Оборонине тата Авиацине Хими строительстине пулăшакан Обществăн (Осоавиахим) Шăнкăрти районĕнчи организацинчен—Валеева Туктамыш Фахрутдиновна тесе вуламала.

Пулни-иртнисем

ХУЛИГАНСЕН ТИСКЕР ЕÇĔ. Кĕçĕн Кармал йалĕнчи хулигансем: Александр Керимов, Павел Волков тата пуп ывăлĕ Андрей, Федор Маçăкшăнни призывниксене вĕлерес тесе, октябрĕрĕн 17-мĕшĕнче çĕрле урамра сыхласа тăнă. Николай Волков урампа иртсе пынă чухне хулигансем ун çине тапăннă та, Маçăкшăни тесе палламасăр темиçе çĕртен çĕçĕне чиксе вăйăр амантнă. Николай Волков халăх вăхăтра боçьницăра выртат. Ĕçе тĕрĕслеççĕ.

Ответлă редактăр П. И. ИВАНОВ.

Чăваш республикăнчи „Спотара“ кантурине

Бухгалтĕр-ревизор. Расчот сĕтелĕн бухгалтĕрĕ кирлĕ.

Йĕпрерĕн „Спотара“ заводне

Технически директăр КИРЛĔ.

Çак адрĕсене ыйтмалă: Шупашкар, Красноармейскайа урамĕ, 5-мĕш № çурт „Спотара“.

Шупашкар Торга

КИРЛĔ:

Магазинсенче, ларĕоксенче ĕçлеме

продавецсем

тата булкă таврашшсем, кондитерля, шăрăмăрилĕ тата галантерилĕ таварсене сутса çӳреме

лотошникисем

Найăбрĕрĕн 7-мĕшĕнче тата 8-мĕшĕнче пулăкан вечерсенче сутма

вăхăтлăх лотошникисем

Директи.

ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕТНЕ

Аслă бухгалтĕр КИРЛĔ.

Условисем: Ĕç укçи 500 тенкĕ, хватер пур.

Çак адрĕсене ыйтмалă: Горфо, ул. Кадыкова, 17.

Хула Совечĕ.

Бухгалтĕр кирлĕ

Сыхăну çурчĕ, Сойузпинчен Республикăри уйăрмне пымала.

Атăл тăрăх килекен грузсене илекенсене

Шыв çулĕ хупăнас вăхăт сывхарса килнĕ май тачка пристăвĕре тӳрлеем пумай пухăнă пирки

Атăл тăрăх килекен грузене илекенсен

пристăне килсен

виçĕ кун хушшинче тӳлеесе илсе турттарса тухмăпа.

Асăннă срукра тӳлеесе илсе турттарса тухмасан йышăнман груз тесе шутланат, вара унашкал груза сутма парассĕ.

8—2. Пристăнь.

- ШУПАШКАРТИ „БАКАЛЕЙА“ МАГАЗИНĔ

Октябрĕр уйăвĕ тĕлне

Ачасене валăçи

Парнесем хатĕрлеме заказсем йышăнат.

Парвесене йăури хатĕрленĕ пакетсем йăшĕ конфетсем, пĕрекĕсем, печенĕсем тата шоколадсем тултарса тăваççĕ.

Пакетсем йăшĕ тултарса хатĕрленĕ парнесен хакĕ 3 тенкĕрен пуçласа 15 тенкĕ таран пулат.

3—1. ДИРЕКЦИ.

Чăваш Аптекă Управлени

хăйĕн системинче ĕçлеме аптекă пуçлăхĕсене, ларĕок пуçлăхĕсене тата продавецсене хатĕрлеме

Шупашкарта 3 уйăхлăх курс организацилет.

Курса—вăтам шкулсенче 5 класран кайа мар чухлĕ вĕренипе килеççĕ.

Курсра вĕрентĕхе хыççăн районсенче ĕçлеме пăраççĕ. Вĕренĕ чух производствăран уйăрăлмала пулăт.

Заявленисене çак адрĕсене памала:

Шупашкар, Аптечнайа урамĕ, 6. Аптекă Управлени.

„Чăваш Коммунĕ“ сыр̆ăнсе илмели хăнсем: 12 уйăха — 30 т., 6 уйăха — 15 т., 3 уйăха — 7 т. 50 пус 1 уйăха — 2 т. 50 пус. Алçырăвĕсене кайала памаççĕ.

Уполномоченнăй Чувашиздатăпăн № 812. Гер. Чебоксары, типографин № 1 Чувашполиграфтрестĕ. Заказ № 1925. Тираж 11186. ф. 58 — 92 см. 1 — 1п. л.